

DOMOLJUB

Izidaja vsak četrtek. Cena mu je
6 K na leto. (Za Nemčijo 6 K, za
Ameriko in druge tuje države 7 K.)
— Posamezne številke se prodajajo
po 10 vinarjev.

Slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvo
„Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva
ulica. Naročnina, reklamacije in in-
serati pa: Upravništvo „Domoljuba“,
— Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Štev. 9.

V Ljubljani, dne 28. februarja 1918.

Leto XXXI.

Mi in Nemci.

Iz govora dr. L. Pogačnika v drž. zboru posnemamo tele misli:

Občudujemo organizacijsko moč Nemcev, a zaničujemo pohlep po deželah nemške države, zaničujemo gospodstvoželjnost nemškega ljudstva, zaničujemo, ker bunka nemška država v sedanji vojski Avstriji Nemci nam očitajo, da so osvobodili Avstrijo sovražnikov. Ne in zopet ne, gospodje!

Kdo li je 1. 1914. zabranil ruski pohod v Berlin? Kdo je preprečil, da niso ruski kozaki že leta 1914. vkorakali v Berlin? Avstrijski polki so to zabranili. — Iz duše vseh zvestih avstrijskih polkov govorim: Izkrvavali smo za Avstrijo.

Kdo pa zdaj ne organizira le za Etsko in Kuronsko, marveč tudi za naša avstrijska ozemlja, za naše Primorje, ki smo je odkupili tako drago s svojo krvjo, nemške družbe s stotinami milijonov glavnice, kolonizacijske družbe, ki so si stavile nalogo, da naselijo nemški most na avstrijskem jugu z nemškimi naselbinami pri železnicah do Trsta? Gospod zunanj minister je rekel, da si prepoveduje vsako vmešavanje od zunaj v avstrijske notranje razmere. Te besede bi moral tudi v Berlin nasloviti. Prepovedujemo si vsako vmešavanje tudi s strani Nemčije.

Gospodje! Dve veliki dejstvi sta pred nami. Z Ukrajino se je sklenil mir, včeraj se nam je poročalo, da se tudi z Rusijo kmalu sklene mir. Jugoslovani smo prvi trenutek, ko smo v to hišo vstopili, precej izjavili, da smo odkritosrčni prijatelji miru, ves čas smo delali na to, da se ne doseže le mir s posameznimi državami, marveč da se doseže tudi v najkrajšem času splošen mir.

Gospoda moja, mi privoščimo Ukrajincem svobodo prav tako, kakor jo sebi

privoščimo in si jo želimo. Vendar moramo tukaj pribiti, da se je Nemcem žalibog posrečilo, enkrat nahujskati Poljake na Ukrajince, drugič Ukrajince na Poljake. Vaša ljubezen do naših narodov, gospodje, ne prihaja od srca! Toda če se bodo taki prizori tukaj ponavljali, se bodo tudi avstrijski slovanski narodi druge pesmi naučili, spoznali bodo, da nimajo od Nemcev nikdar pričakovati ljubezni, ampak samo sebičnosti in sovraštva, mir bodo sklenili med seboj, v monarhiji bodo tvorili trdno slovansko enoto.

Današnji govornik nemških strank posl. Hauser je dejal, da žele avstrijskim narodom napredka, da žele, da bi se avstrijski narodi razvijali. Toda kako naj napredujejo, kako naj se razvijajo, o tem ne črhne živa duša besede. (Klic: Nam nočejo dati ne ene šole na Dunaju!) Da, pa ne samo na Dunaju. Moj predgovornik s Koroškega je pravil o veliki ljubezni koroških Nemcev do koroških Slovencev. Pravil je, kako dobro se nam tam godi. Gospodje! Stotisoč Slovencev ima na Koroškem eno samo slovensko šolo. Ne enega definitivnega slovenskega sodnika nimamo na Koroškem. Prav noben politični uradnik ne zna slovenski govoriti, ne more z ljudstvom občeati. To je vaša ljubezen do Slovencev na Koroškem.

Pred enim mesecem sem bil na Koroškem in tedaj je 700 zastopnikov koroških Slovencev iz cele dežele živahno protestiralo proti tem preganjanjem. Ko bi bili le slišali te žrtve, kako so pripovedovale: kaj so vse prestale zaradi neutemeljenih vaših ovadb, ko so pripovedovale, koliko župnikov, učiteljev in pa kmetov je prišlo v verige, ne da bi se bilo moglo le enemu kaj dokazati. Ti koroški kmetje so mi pripovedovali, da so že tudi celo mnoge takojmenovane Nemcem prijazne družine izpregledale; kajti če pride sin domov s fronte, pravi — čeprav je njegov oče Nemcem prijaznega mišljenja in je v armadi

vpisan za Nemca: Sedaj sem se šele naučil, kakšno ljubezen goje Nemci do nas, sedaj vem, da je naša rešitev le v tem, da gremo tudi mi, koroški Slovenci proč od Nemcev! Zastopniki koroških kmetov so se zlasti izrekli za to, da naj se tudi koroška slovenska ozemlja priklopijo jugoslovanskemu kraljestvu pod habsburškim žezlom v smislu deklaracije Jugoslovanskega kluba z dne 30. maja l. l. Ljudstvo je tako govorilo. Že v zadnjem svojem govoru sem tukaj konstatiral, da je najhujše, najslabše zlo za Avstrijo — renegatstvo (renegat je, kdor zataji svoj jezik). V monarhiji ne bo prejšnjemu, dokler se renegatstvo ne neha. (Poslanec Lutschounig dela medklice. — Poslanec dr. Jankovič poslancu Lutschounigu: »Doma govorite slovensko, tu pa hočete zastopati nemške koristi. Vi slovenski renegat! Vi pljujete v lastno skledo.«) Da, vi me boste razumeli, gospod kolega Lutschounig (govori slovensko): Za vas velja slovenska narodna pesem iz zilske doline, ki pravi: »Smo fantje od fare, od Zile doma, slovenskega srca, slovenskega duha.« (Poslanec Lutschounig slovenski: »Jo znam, jo znam!«) Poslušajte še drugo kitico: »Kdor pa odpade in mater taji, še zemlja ne bo pila njegove krvi.« Tako sodi narodna pesem koroških Slovencev o narodnem odpadništvu.

Gospod deželni glavar Hauser je tudi rekel, da uganjajo slovanske stranke v zbornici oderuštvo, ker hočejo vojno stisko izrabiti v svrhu političnega izsiljevanja. Pa, gospoda moja, kdo je pa v Avstriji cela stoletja živel od političnega oderuštva? Le pogledajte doli na naš jug, pa boste videli, kdo je uganjal politično oderuštvo. Nemci so naš narod stoletja zatirali in ovirali v njegovi svobodi, njegovem razvoju in napredku.

Prebivalstvo v Avstriji je prišlo do prepričanja, da preje ne bo redu v tej državi, dokler predpravi Nemcev ne izginijo s sveta. Ko bodo avstrijski narodi do-

segli svojo svobodo, potem bo v Avstriji red.

Tu moram samo ustanoviti, da je smatrala vlada za prav, poslati v južne dežele posebno preiskovalno komisijo in gospod notranji minister je zadnjič v proračunskem odseku konstatiral, da se je bilo spravilo na Dunaj toliko gradiva o trpinčenju, denuncijacijah in preganjanju Slovencev, Hrvatov in Srbov na jugu, da ga tudi v več mesecih ne bo mogoče proučiti in da je morala iti doli posebna komisija. Njegova ekselencija je tudi rekel: Uspeh te komisije še ni gotov, vendar moram še danes ustanoviti, da se je neštetim ljudem zgodila težka krivica. In kdo je to nesrečo, kdo je to krivico izzval? V prvi vrsti po avstrijski vladi pospeševano in gojeno renegatstvo in ovadštvo.

Ta vlada pa niti ni izvedla ureditve podpor, katere smo že v poletju lanskega leta sklenili. Hodim po deželi in ni se še končal noben shod, da ne bi prišla k meni množica mater in starčkov, ki se pritožujejo, da še danes ne dobivajo zvišanih podpor. Že pol leta je preteklo, kar smo sklenili zakon, da se morajo podpore izplačevati tudi svojcem v Ameriki bivajočih avstrijskih državljanov — niti enega vinarja na stotine teh svojcev pri nas na jugu še ni dobilo od vlade. In zakaj ne? Gre baje za spor med dvema ministroma in ljudstvo mora čakati, da bo ta spor rešen.

Spomniti se pa moram, gospodje, tudi najbolj ubogih izmed vpoklicanih, naših invalidov. Prav lepo je, da se je vojaška uprava zelo trudila, da bi končno spravila v red invalidsko vprašanje, pribiti pa moram, da je brez števila invalidov, ki doma stradajo, ki že nad dve leti čakajo na pokojnino od vlade. Poznam slučaj, da je nek ubogi invalid prišel prosit sedemkrat k okrajnemu glavarstvu za pokojnino, sedmič so mu pokazali vrata, vrgli so ga ven. Na tisoče je slovenskih in hrvatskih invalidov, ustanovila pa se je, in to šele pred 14 dnevi, ena sama invalidska šola v Ljubljani, ki pa more sprejeti le nekaj invalidov. Kje pa ostanejo ostali tisoči teh ubogih mož, ki so vse žrtvovali za domovino. Pravi čas še klicem vladi: Ustanovljajte šole za invalide, pa za vsak narod v njegovem jeziku.

Jugoslavija naprej!

Jugoslavija, naprej!
Vstani zdaj iz grobne sence,
zmage spletamo ti vence
mi sinovi z bojnih mej.

Jugoslavija, naprej!
Hčerki Avstrije svobodna,
prosta tla naj bodo rodna,
prosta vedno in vselej!

Jugoslavija, naprej!
Glej, sinovi krvavijo
za predrago domačijo,
da jim mati boš odslej!

Jugoslavija, naprej!
Trdno stali so očetje,
zdaj sinovi zmage cvetje
nosimo ti k rojstvu, glej!

Jugoslavija, naprej!
Zberi matere, očete
domovine naše svete
v domu svobodnem odslej.

Jugoslavija, naprej!
Združi ženine, neveste,
domovini svoji zveste,
v dom ljubezni zanašlej!

Jugoslavija, naprej!
Strti so sovražni upi,
daleč so že bojni hrupi
preko zemlje naše mej!

Jugoslavija, naprej!
Naj avstrijski orel čuva
tvojo zemljo, da ne 'zruva
nikdar jo sovrag poslej!

Jugoslavija, naprej!
Združi zdaj nas vse sinove
v nikdar zmagane domove!
Vstani kvišku v slavi vsej!

Retenjski.

Pregled po svetu.

Državnega zbora na Dunaju že dolgo niso tako težko pričakovali kot pretekli teden. Vse je ugičalo, kako bodo nastopili Poljaki, kaj bo z vladino večino. Prvi je govoril ministrski predsednik sam: Najvažnejši zadnji dogodek je mir z Ukrajino. Mirovna pogodba veže enega, če tudi drugi izpolni svoje obveznosti. Ukrajinska vlada se je predvsem obvezala, da nam prepusti svoj prebitek poljedelskih pridelkov. Tako se bodo olajšale življenjske razmere v monarhiji, in sicer še to leto. Glede Holma je ukrajinska vlada izjavila, da holmska dežela ne pripade kar kratkoma ukrajinski republiki, temveč bo o tej deželi šele odločevala posebna komisija, ki bo razdelila deželo, v kolikor v njej prebivajo Poljaki in Ukrajinci. Z Rusijo je vojska končana v kolikor more človek presoditi, za vedno. Nemčija se je sicer odločila, da zopet koraka v notranjost Rusije, toda brez avstrijske pomoči. Upati smemo, da se naši interniranci in vjetniki kmalu vrnejo iz Rusije. Govoru so ploskali samo Nemci, drugi so ugovarjali in Poljaki so celo zapustili zbornico v znak ugovora, ko je dr. Groß prebral cesarjev odgovor na čestitko zbornice povodom ukrajinskega miru. — Drugi dan bi morali obravnavati začasni proračun, a so govorili predvsem o poljsko-ukrajinskem sporu. Baron Goetz, voditelj poljskih poslancev, je podal izjavo: V ukrajinski mirovni pogodbi je bil velik del Poljakov izločen iz Poljskega kraljestva, česar se ni upala storiti niti nekdanja vsemogočna ruska carska vlada. Mi želimo mladi ukrajinski republiki iz vsega srca veliko bodočnost in to, da bi vladal sporazum med Poljaki in Ukrajinci. Toda sedanja mirovna pogodba, ki je izšla iz nemške vladeželjnosti in iz nemoči ter laži avstrijske diplomacije, pa hoče zasejati med oba bratska naroda sovražstvo in prepir. Zato pred vsem človeštvom slovesno ugovarjamo proti takemu ropu poljske zemlje! Za Poljaki so se ogla-

sili Ukrajinci: Mi stojimo odločno na stališču brest-litovskega miru in zahtevamo, da se mirovni pogoji izvrše! Saj Holm spada med najstarejše zgodovinske pokrajine stare Ukrajine. Zato Poljaki nimajo pravice do Holma, kakor tudi ne do vzhodne Galicije, kjer bivajo Ukrajinci. Mi hočemo od Poljakov proč! Zato nam avstrijskim Ukrajincem mora dati ali lastno avtonomijo ali pa nas priklopiti ukrajinski republiki. Čehi ne zaupajo ukrajinskemu miru, ker je »rada le nekaj ljudi, ki imajo proti sebi večino ljudstva.« Drugače ne bi klicali Nemčije na pomoč. Nemški socialni demokratje tudi niso za vladno in njen proračun, ker nočejo prevzeti odgovornosti za vladine vojne korake, posebno če bi zopet nastopili proti Rusiji. Končno so najbolj prestrašili ministre zopet Čehi, ki so zahtevali, da naj se razveljavi ona cesarska naredba, na podlagi katere morajo k vojakom tudi moške od 42. do 50. leta. Razpravljalo naj bi se o tem že čez en teden. Ministri so ugovarjali, slednjič so se domeni tako, da bodo razpravljali o tem šele čez štiri tedne. — Tretji dan sta govorila tudi jugoslovanska poslanca dr. Tresić-Pavičić in dr. Lovro Pogačnik. Zadnji je neusmiljeno bičal ponemčevanje v Avstriji in nenasitni pohlep Nemčije po deželah. — Vladi gre še vedno za proračun. Ne vemo, ali dobi večino zanj ali ne. Pač nihče se ne bi čudil, ko bi večina ljudskih zastopnikov odrekla dati vladi novih milijard, tisti vladi, ki je gluha za glasove trepečih in zatiranih narodov. Odločitev pride v sredo, ko bodo glasovali o začasnem proračunu! — Vedno jasnejše in izrazitejše nastopata v zbornici dva tabora. Na eni strani tabor s slovanskimi zahtevami po lastnih slovanskih državah, na drugi strani Nemci, ki hočejo obdržati staro nadvlado. Prvi tabor se snuje pod imenom »Slovanski blok«. V njem bodo vsi avstrijski Slovani s Poljaki vred. Nemci pa kujejo nemški blok, ki naj bi obsegal tudi nemške socialne demokrate. Kdo bo zmagal? Slovonom se bližajo že prvi sadovi njihovega boja. Zakaj vlada že v teh dneh predloži gosposki zbornici načrt nove ustave, po kateri bodo posamezni narodi deležni večje ali manjše avtonomije. Nas ta načrt nikakor še ne zadovoljuje, ali začetek je storjen, in to je že veliko.

Nemško-rusko vzhodno vprašanje je stalo pretekli teden v ospredju. Trockij se ni hotel v Brestu Litovskem vdati, naj se Rusija brezpogojno odpove Poljski, Litvi in Kurski. Zato je sicer proglasil konec vojske, toda miru ni hotel podpisati. Nemčija pa je odpovedala premirje in korake s svojimi četami v notranjost Rusije.

Svetovna vojska.

Položaj na raznih bojiščih se zadnji teden ni bistveno spremenil: nikjer se še ni sprožilo. Novo je, da Nemci z Rusijo vojsko nadaljujejo. Udarili so v Rusijo, ker baje hočejo na pomoč Nemcem, ki so naseljeni v ruskih baltičskih pokrajinah. Te ogrožajo rdeče garde boljševiske. Rusi se povsod umikajo, Nemci so zajeli že velikanski plen. Mi se tega podjetja ne udeležujemo, pač pa smo pripravljeni, pomagati Ukrajini, s katero smo sklenili mir. Boljševiška vlada, s Trockijem in Leninom na čelu, noče priznati našega miru z Ukrajino. Rusi so se sedaj izjavili, da so pripravljeni podpisati mir pod pogoji, katere jim stavijo Nemci. Nemcem se pa prav nič ne mudi. Najbrž bodo sedaj stavili Trockemu hujše pogoje.

v prvi vrsti Estoncem, Livoncem in pa Fincem in pa mladi Ukrajini. Res je, da se ljudstvu v revoluciji še ni nikdar dobro godilo, a drugo vprašanje je, če je tako vmešavanje v notranje razmere tuje države umestno in splošnemu miru koristno. S tega vidika moramo presojati nemško prodiranje, ki tudi nas oddaljuje od splošnega miru. Naši državniki sicer slovesno naglašajo, da se tega vojaškega pohoda naše čete ne udeležujejo, vendar se je bati, da bo zmagala druga struja, ki želi soudeležbo pri teh zmagah, ki so tako poceni. A zaupamo presvetlemu cesarju, da ne bo pripustil novega prelivanja krvi zato, da zasedemo to ali ono rusko pokrajino.

A Ukrajina? Ne smemo staviti nanjo preveč nad; država, v kateri vse vre, katere vlada je od danes do jutri

Gospodarska zbornica je izjavila po svoji večini zunanjemu ministru grofu Černinu popolno zaupanje in podporo. No, v marsičem ga zasluži, zlasti v svoji mirovni spravljenosti, a v svojem ravnanju napram Slovanom pa nikakor ne!

V ožrskem parlamentu je govoril dr. Wekerle o miru z Romunijo, o katerem se v kratkem začno pogajati. Pojasnili bomo Romuniji svoje zahteve na lep način, če pa to ne bo mogoče, pa z orožjem. Glede ozemelj se še ne more govoriti, ker bo o tem odločala mednarodna konferenca. Pač pa lahko rečemo, da bomo gledali na svoje gospodarske koristi, zlasti na promet po vodi. Pred vsem pa bomo zahtevali, da bi se Romuni vmešavali v zadeve ožrskih Romunov; zavarovali pa bomo tudi položaj Osov, ki živijo v Romuniji.

Nemški državni zbor se je sešel 19. februarja. Razpravljali so o mirovni pogodbi z Rusijo. Poslanci se slišno strinjajo. Kühlmann se je izrazil v glavnem odseku državnega zbora: Ne moremo več verovati, da Rusija misli o nas priateljsko; varala nas je, da bi mogli pustiti stvari nerešene. Poskrbeti moramo v sosednjih deželah za mir in red. Pripravljeni smo, da sklenemo mir, ki bi odgovarjal našim koristim.

Italija se boji premočne Nemčije. V zbornici je govoril neki poslanec: Če bi se Avstrija razbila, bi bilo to za Italijo zelo nevarno, ker bi se moč Nemčije, ki bi si pridružila sedanje avstrijske nemške dežele, zelo pomnožila.

Na Angleškem se nadaljuje boj proti Zoržu. Miroljubni upajo, da nastopi vlada, ki bo z Asquithom na čelu bolj naklonjena miru.

IVERI.

Vsako srce ima solnčno stran, na kateri zori grozdje miline.

Kakor vremenski petelin je tisti, ki vsak dan kaj novega začne, pa ničesar ne dovrši.

Meje ukrajinske republike pred sklepom miru.

Meje po sklenjenem miru.

Meje, do koder se govori ukrajinski jezik, ki se ne razločuje dosti od ruskega.

Zgoraj, na desni strani ob reki Bug je tisto holmsko ozemlje, za katero se Poljaki tako silno potegujejo.

Kaj bo z mirom?

Kamen, ki se je odtrgal, se vali počasni v dolino, a premagati ima velike ovire in zazdi se včasih človeku, da ne pride nikdar do svojega cilja. Tak kamen je svetovni mir. Srca so se vzradostila nad prvim oznanilom, a prišlo je dosedaj še vedno razočaranje. Mesto miru imamo novo vojno z Rusijo. Zmagovita poročila prihajajo z ruskega bojišča, lep del ruske zemlje so zopet zasedle nemške čete; res, da ti uspehi niso nič posebnega, ker je ruska armada maleštevna, oslABLJENA, za vsak boj nesposobna, vendar so gotovim krogom v Nemčiji tudi te zmage dobrodošle, da svoja izmučena ljudstva znova navduše za vojno. Pravijo, da hite na pomoč stiskanim narodom v Rusiji, to je

ne more nuditi svojemu sosеду urejenih gospodarskih dobrin. Pripustimo ukrajinskemu narodu, da si po svoji volji izbere svojo vlado, ne tvegajmo življenja naših ljudi zato, da zmaga osrednja rada ali vojaški in delavski sveti. 18. februarja je pričela Nemčija vojaško prodiranje in že 20. februarja nam je prinesel brzoglav vest, da sprejme vlada boljševikov nemške mirovne pogoje v celnem obsegu. Spominjamo se, kako so se končala mirovna pogajanja v Brestu Litovskem. Odkod ta preobrat ruske vlade? Ali se je vdala vojaškemu pritisku Nemčije.

največ žrtvovati ravno mi, zaradi Italije. — Toda tega ne marajo nikjer slišati. Hočejo nas menda namenoma zadušiti.

Obračamo se na naše gg. poslance, naj vsaj oni kaj storijo in posredujejo pri merodajnih krogih, kajti sila je velika — narod umira!

Tedenske novice.

DROBNE POLITIČNE VESTI.

Minister za ljudsko prehrano generalni major Höfer je odstopil. Njegov naslednik naj se raji imenuje minister brez ljudske prehrane, kot pa minister za ljudsko prehrano, bo bolj resnično.

Starejši letniki naj se odpuste iz armade, ker je radi miru na vzhodu velik del naših čet postal prost in ker bomo doma potrebovali delavcev posebno zdaj, ko odidejo vojni ujetniki. Tako zahtevo je stavil Jugoslovanski klub na domobranskega ministra.

Dobro povedal. Dr. Adler je rekel v državnem zboru: »Čim manj bo nova Avstrija podobna stari, tembolje.«

Galicija zopet cela naša. Naši vojaki so brez boja na podlagi mirovne pogodbe zasedli tisti del Galicije, ki je bil dosedaj še v ruskih rokah.

Preprosta operacija. Ker so se Poljaki vladi uprli in je ta s tem izgubila večino v državni zbornici, grozilo nemški listi, da bodo volivno pravico v Galiciji tako izpremenili, da bodo dobili večino Ukrajinci in židje, in Nemci bodo zopet imeli državnozbornsko večino. Pravica švede naj pa gre spat!

Narodni davek uvedejo Čehi. Vsak Čeh naj plačuje 10 v. na mesec. Če plača vsak mesec en milijon Čehov, zneso 100.000 K mesečno. Ali ne bi bil za Jugoslovane tak davek še bolj potreben?

Pretresljiv oklic so izdali Poljaki na svoj narod radi krivice, ki se jim je zgodila ker se je kos poljskega ozemlja izročil Ukrajincem. Tako pravijo med drugim: »Zdaj naj ta zemlja služi nemškemu vojakom za njihov pohod v vzhodno Evropo, da tvori most do Črnega morja in Kavkaza.« Poljaki sedaj sami čutijo, kaj je to: nemški most čez živ narod. Ne privoščimo jim, toda veselimo se, da sedaj vedo, kakega trpljenja so deležni drugi avstrijski Slovani.

Zanimiv medklc. »Arbeiterwille« piše: »Dr. Adler je govoril v državnem zboru: Nekateri pričakujejo celo, da bomo poslali naše ljudi na francosko fronto. Poslanec Jarc zakliče: »Se je že zgodilo. Dobil sem pisma.«

Tudi Ogrji imajo dvojno mero. Ministrski predsednik Wekerle se je rotal v ogrskem drž. zboru, da se je ogrski zastopnik pri ravnih pogajanjih krepko potegnil za Ogre, ki bivajo na Rumunskem, če pa se Čehi potegujejo za Slovence na Ogrskem ali Slovenci za Slovence, je to veleizdaja.

17.000 ujetnikov iz osrednjih držav je bilo interniranih v rumunskem ta-

borišču Sipote. 14.000 od teh jih je že umrlo. In avstrijski uradni krogi pravijo, da se nič ne mudi z Rumunijo miru sklepati.

In tudi z Rumunijo se hočemo pogajati, a dosedaj še ni prišlo do pravih pogajanj, ker še ni edinosti v vseh vprašanih v četverorazvezi, ker ima tudi Rumunija in Bolgarija gotove kroge, ki sanjajo samo o osvojitvah.

Lahka je bila pot v vojno, a težja je iz vojne. Kdaj vstane mož, ki bo razvozljaj ta voz, ki je vsak dan bolj zavozljan? Ni težko za onega, ki prizna enake pravice vseh narodov, a težja za one, ki mislijo, da je en narod suženj in drugi gospod. Kadar zmaga prvo spoznanje, tedaj smemo upati na splošen svetovni mir.

Obupen klic z Goriške.

Ko smo bili še begunci, smo težko pričakovali srečnega dneva, da se zopet povrnemo v milo domovino. Hvala Bogu, po težkem pričakovanju je vendarle prišel, in vrnili smo se v — razvaline. Vendar smo se nastanili, kakor je kdo mogel, upajoč, da nam bo vlada priskočila na pomoč, kakor je obljubila. — Sprva se je že še izhajalo, ker smo lahko kupili meso, in je tudi vsak s seboj nekaj prinesel. Ali prišel je dan, katerega smo se vsi bali, dan splošne bede, dan brez živeža. — Ah, čemu smo sem prišli, da bomo tukaj vsled gladi poginili! Tako pravi vsak, kajti nobeden nima, da bi si kaj skuhal. Pretekli teden smo dobili 1 in pol kg moke na osebo in pol kg ječmenove kaše na eno družino. Ta mesec pa razen sladkorja še ničesar. Ljudje mrjo od lakote.

V naši občini so stanovali vojaki nad dve leti. Podpirali smo jih z vsem. Seno in poljske pridelke smo dali lačnim vojakom, dasi smo potem morali lastno živino prodati in sami glad trpeti. Kar je bilo boljših stvari, smo morali dati častnikom, sami pa smo potem pri lastnem morali štediti. Ko smo pa bili izgnani vsled sovražnega ognja v enajsti soški bitki, morali smo na polju pustiti vse pridelke, pustiti krmo za živino. Vlada ozir. vojaki so vse to spravili. Končali so nam naše polje, porušili hiše, odvzeli nam vse in mi smo morali prazni v tujino. Danes, ko si sami sebi ne moremo več pomagati, do krvi zmučeni in lačni, pa je naš glas povsod le glas vpijočega v puščavi. Sedaj nas povsod odganjajo s tem, da nimajo. Koliko pa je šlo blaga iz Italije v Nemčijo? Koliko bi bilo nam pomagano, ko bi bili le neznamen del tega dobili! Saj smo morali vendar

Dvojna mera. Par Nemcem v baltiških pokrajinah ki so še v ruskih rokah, se je menda zgodila krivica in vsememški tabor je zakričal, in nemška armada jih je šla reševati. Če pa mi povzdignemo glas za zatiranje koroške Slovence, se cela nemška javnost dvigne, češ: mi se nimamo v koroške zadeve nič vtikati.

Tudi psi dobe krušne karte — v Rimu.

»Kruh zmage« jedo sedaj Amerikanci, medtem ko po Evropi uživamo »vojni kruh«. Pravijo, da je »kruh zmage« boljši, pa samo zato, ker je iz pšenične moke.

Amerikanski delavci pravijo, da ne odnehajo, dokler ne dobijo vojske. To pa gotovo zato, ker dosedaj jedo še »kruh zmage«.

DOMAČE NOVICE.

Shod S. L. S. se je vršil dne 17. februarja v Dolu. Več glej v dopisu iz Dola.

Shod S. L. S. je bil 13. t. m. v Trebelnem. Govorila sta državna poslanca dr. Lovro Pogačnik in J. Hladnik. V resolucijah se izraža shod za samostojno Jugoslavijo, zaupanje Jugoslovanskemu klubu, za skorajšen mir in zahteva od vlade, da preskrbi delavskim slojem obleke in obuvala.

Shod S. L. S. v Domžalah dne 24. t. m. je bil sijajen. Udeležilo se ga je 1000 ljudi, zato se je moral vršiti na prostem. Govorili so dež. posl. dr. Gregorič, drž. posl. dr. Lovro Pogačnik in konz. svetnik Janez Kalan.

Shod S. L. S. v Kamniku. Vršil se je dne 24. t. m. Dvorana kamniškega doma je bila čisto napolnjena. Govorili so dež. poslanca č. g. kanonik Lavrenčič in dr. Gregorič, drž. posl. dr. Lovro Pogačnik, konz. svetnik Janez Kalan in posestnik Čebulj. Med drugimi je bila sprejeta tudi resolucija, da naj se naše združenstvo čimprej pridruži Za-

držni Zvezi in resolucija, ki pozivlja osrednjo vlado, naj kmalu skliče kranjski deželni zbor, dokler se pa to ne zgodi, prosijo zborovalci oba navzoča deželna poslanca, da naj zahtevata vpogled v deželno gospodarstvo ter zahtevata, da se z deželnim denarjem ravna varčno in nepristransko.

Tri shode S. L. S. je imel državni poslanec Jarc dne 17. t. m. in sicer v Crnomlju, v Metliki in Kandiji. V Crnomlju se je udeležil shoda tudi deželni poslanec Mihelčič, in onega v Kandiji dež. poslanec Zurc. Poleg običajnih resolucij zahtevajo shodi ustanovitev deželne zavarovalnice za živino.

Grozne razmere vladajo na Goriškem. Beri današnji »Obupni klic z Goriške«. Zanimivo je to, da vlada zahteva, da se morajo vsi begunci s črko A vrniti do 1. aprila v domače kraje, vlakovi jim pa ne da na razpolago. Tako so morali na nekem kolodvoru čakati na vlak štiri tedne pa ga še ni bilo zanje. Vlada jim tudi ne preskrbi delavcev, dasi je dovolj vojnih ujetnikov, ne orodja, ne hrane. Pač pa imajo že nemške družbe pripravljene milijone in milijone, da pokupijo slovensko goriško zemljo in naselijo tamkaj protestantske Nemce. Kaj nam pomaga potem samostojna Jugoslavija, če pa naš rod izmre in se naseli tujec na našo zemljo? Zato si moramo pomagati sami in iti beguncem kjerkoli mogoče na roke v vsakem oziru. Ustanovil se je že zato v Ljubljani »Kranjski pomožni odbor za obnovitev Goriške«. Naši Slovenci, ki so znali toliko žrtvovati za Rdeči križ in druge dobrodelne ustanove, bodo tudi za uboge goriške begunce imeli odprto roko.

Poletni čas bo tudi letos uveden. Ure se bodo pomaknile naprej ponoči od velikonočne nedelje na ponedeljek. Ostal bo poletni čas do 14. oktobra. Nemnosti!

Izkaznice za sladkor je v Ljubljani kradla večja družba in jih potem prodajala po 3 K 50 v. Mestni magistrat je tej čedni kupčiji naredil konec s tem, da je krivce naznanil državnemu pravdniku. Še bolj napredni so v Trstu. Tamkaj so imeli ti trgovci z izkaznicami kar svojo skrivno tiskarno, kjer so tiskali izkaznice in kar je še bolj pripravo — bankovce. Ljudje so pozabili na sedmo božjo zapoved kot še na marsikatero drugo, Bog pa ni pozabil!

Tri leta težko jače je dobil znani 16letni Kikelj, ki je v Ljubljani lansko jesen zabolal 16letno frančiško Donaj.

Vlom. Dva srbska ujetnika sta vlomila ponoči v hišo posestnice Marije Peklaj pri Sv. Barbari. Prvi je stražil, drugi pa je stopil v sobo in hotel odnesti vrečo koruze. Toda gospodinja, ki se je zbudila, mu je potegnila vrečo iz roke, jo odnesla v kamro, kjer je spala dekla. Tat je nato sobo od zunaj zaklenil, šel pod streho in tamkaj iskal, kar bi se dalo odnesti. Gospodinja pa je zlezla skozi okno ter tekla v Žirovnico po pomoč. Res se oboroži Peter Hribernik z lovsko puško, Jakob Tratnik pa s polenom ter gresta proti Peklaju.

Medtem sta tatova že precej nabrala in sta hotela odnesti. Na poziv Hribernikov, naj se udasta, se nista odzvala, pač pa se je eden zagnal proti Hriberniku ki je seveda sprožil in dobro zadel. Drugi tat je vse popustil in zbežal, zadeti pa je kmalu nato umrl.

Bogokletstvo. V cerkvi sv. Antona v Trstu je neki mladenič menda med službo božjo preskočil obhajilno mizo, zmetal svečnike z oltarja po tleh ter treščil križ ob tla, da se je popolnoma razdrobil. Uradna preiskava je seveda dognala, da je bil »zmešan«. Mi pa mislimo, da so tudi take preiskave včasih precej zmešane.

Tatvine v Trstu se tako množe, da ni nobeno stanovanje več varno pred tatovi.

»Bog obvaruj lepo Goriško! Glück auf!« tako je zaključil minister Homan posvetovanje o bedi goriških beguncev, potem ko si je ogledal razdejano Goriško. Lepa želja, toda minister naj tudi gleda da bo dal delavcev, kruha in orodja. Bog pa radi vladine lenobe ne bo čudežev delal!

Čudna cikorijska. Neka Dolenjka nam piše: Zadnje dni, ko sem bila v Ljubljani, sem z neko ljubljansko damo zamenjala pol litra mleka proti zavojčku cikorijske. Ko pridem domov in odprem zavojček, najdem v njem — pepel in sežgano oglje.

Hudomušna Dunajčanka-Gorenjka nam piše: Naj zatožim tega potepuha »Domoljuba«, kako se obira od Ljubljane do Dunaja; včasih kar svojega mlajšega bratca počaka. Kdo je kriv, ali pošta ali on sam, ne vem. Gotovo pa je, da kadarkoli na Dunaju izstopi, občuduje nove trdke, ki jih je vse en sam gospod pokupil, in je že povsod nabito njegovo ime: Alles ausverkauft. Čudno je sedaj na Dunaju: tam, kjer si misliš, da je potresna procesija, si se hudo zmotil, kajti tam bodo jutri puhlo ali napol gnilo repo prodajali, če pa ne, se pa zjutraj po dolgem čakanju mirno razidemo vsak na svoj dom. Najbolj se pa zmotiš v 3. okraju pri veliki tržnici, ko misliš da je revolucija, pa ni res, le meso prodajajo, in tisti vozovi ki zraven stoje, to so rešilni vozovi, da pomandrane kuharice proč vozijo, deloma v bolnišnico, deloma v mrtvašnico, kamor katera zasluži. Ako želiš v gledališče, si vstopnico osem dni prej preskrbi, drugače ne prideš na vrsto. Klopri v cerkvi so ti pa povsod brezplačno na razpolago. Pozdrav! Gorenjka na Dunaju.

Za domovino. Jože Primožič iz Semiča št. 29 je žrtvoval svoje mlado življenje za domovino dne 10. avgusta 1917 zadet od sovražne krogle v glavo še previden s svetimi zakramenti. Dne 12. avgusta je bil pokopan v Tirolah na katoliškem vojaškem pokopališču. 15 mesecev je zvesto služil pri domačem 17. pešpolku. Naj mu bo večna slava junaku in naj v miru počiva!

Cigani, kakih 18—20, se klatijo po Notranjskem in so silno nasilni. Ker so marsikje samo ženske doma, lahko

postanejo nevarni. Slavno žandarmerijo prosimo, da malo popazi na te tiče.

Ogenj. Ponoči od 16. na 17. jan. t. l. je nastal požar v Križih pri Krškem. Zgoreli sta dve vinski kleti z vso opravo in 120 hl vina. — Ponoči od 2. na 3. svečana pa je izbruhnil požar na Vel. Drušcih, obč. Skočjan pri Mokronogu. Trem gospodarjem je zgorelo vse in še nekaj drugih gospodarskih poslopij. Tudi 2000 K denarja je postalo žrtev plamena. Vzrok požara v obeh slučajih dosedaj neznan. Ubogi ljudje v tem času!

Umrl je v neki rumunski bolnici Jože Ahlin iz Rožnika, dne 18. dec. 1917. Služil je pri 27. pp. na Krasu in Rumuniji. Počiva v rumunski zemlji. Bog z njegovo dušo!

Zdravniški honorar in kmet. Prijatelj nam sporoča: Nekemu kmetu zbolí žena. Pošije po zdravniku v L. Peš je od kmetov ve hiše do zdravnika eno uro. Zdravnik pride, pogleda ženo, nobene najmanjše operacije, samo par dobrih svetov. Računal je 300 K brez voza. Zamudil morda poldruge uro. Ker je pšenica mernik po 10 K, moral je dati kmet doktorju honorar, ki je enak vrednosti 30 mernikov pšenice. In tisoči vpijejo: kmet je oderuh. To je strašno! Srednji in revni stanovi si zdaj zdravnik ne morejo privoščiti. Ljudje, varujte si zdravlje, da vam ne bo treba zdravniške pomoči in raznih zdravil drago plačevati. To pa seve ne velja o dobrih zdravnikih, ampak o tistih, ki se ne odlikujejo samo s svojo zdravniško znanostjo, ampak tudi z velikimi računi. (Op. ur.: Zdravniško društvo sedaj izjavlja, da je bil račun pravičen. »Slan« je bil pa vseeno precej, ali ne?)

RAZNE VESTI

Cesar se je zavzel za slabotne otroke in naročil, da naj se takoj uvede velikopotezna akcija, ki naj izboljša življenjske razmere slabotnih otrok v Avstriji in na Ogrskem.

8000 železniških voz je izgubila Avstrija med vojsko.

Ogrski želonci imajo na teden 390 g več moke določene kot avstrijski. In kljub temu niso Ogrji nikdar siti.

Ruski koledar, ki je bil do sedaj za pol meseca za našim zaostajal, se je sedaj pomaknil toliko naprej, da smo skupaj. Po dnevu 31. januarja je neposredno sledil 14. februar. Torej šteje februar letos na Ruskem samo 15 dni.

Motorne sani je iznašel neki tehnikar v Kirhbihlu na Tirolskem. Pri 10 odstotkih napetosti ceste prevozijo sani 8 km na uro.

Gnezdo oderuštva je Budapešta: Ob najnovejši preiskavi ondutnih skladišč so dobili med drugimi tudi 179 zabojev kakao, 8 sodov in še 1000 kg marmelade, 109 zabojev cikorijske, 11.000 kg in še 422 zabojev mila, 25.000 zabojev vžigalic, 6000 kilogramov kavinega nadomestka, 5 zabojev in 7500 zabojev sveč, da, celo eno letalo, ki je bilo naročeno zato, da utihotaplja blago.

Maksimalne cene je najprvo vpeljal cesar Dioklecijan, ki se je leta 305. po Kristusovem rojstvu odpovedal vladarstvu. Toda kaj je bila posledica? Trgi so postali prazni in cvetela je kupčija pod roko, kar je povzročilo neznosno draginjo. Tako kot dandanes!

Živali ob letalskih napadih. V Parizu so opazovali, da mlajši psi postanejo že eno četrto ure pred letalskim napadom nemirni, starejši se ne zmenijo, krave so neobčutljive in tope, v začetku vojske so bile tudi papige zelo občutljive in so jih imeli v Eiflovem stolpu, da so že naprej naznanile prihod sovražnih letalcev, sedaj so pa že neobčutljive. Pač pa imajo v Londonu fazane zato, da s svojim nemirom že četrto ure prej raznanijo prihod nemških letal, preden jih morejo ljudje doznati.

Hajlar. Mesto Hajlar med Mongolijo in Mandžurijo je središče mongolske trgovine za govejo živino. Naenkrat pripeljejo tja do 10.000 glav in še več.

Svila. Svile pridelajo na leto okoli 20 do 25 tisoč ton (tona je 1 tisoč kg). Na Evropo pride dobra četrtina, na Azijo pa slabe tri četrtine. Japonska in Kitajska pridelata na leto vsaka skoro eno tretjino vse svile na svetu.

Koliko izdajo vladarji za obleko? Pred vojsko je izdal največ ruski car; civilni krojač je zaslužil vsako leto pri njem 48.000 kron, vojaški pa nad 70.000. Nobene obleke ni oblekel večkrat kakor trikrat; za vsako je izdal najmanj 300 kron, cilindri so ga stali po 120 K, par rokavic okoli 50 K; vsako leto si je kupil kožuh iz soboljevine v vrednosti 10.000—12.000 kron. Angleški kralj je že bolj skromen, potroši za obleko do 100.000 kron na leto. Španski kralj Alfonso gleda zlasti na svilene lovske srajce, vsaka ga stane 180 kron, rabi jih pa na leto nad 50. Viljem se rad kaže v uniformi in izda zanje do 100 tisoč kron, za civilno obleko pa le malo. Vsako obleko obleče kakih tridesetkrat, za nobeno pa ne da več kakor 180 kron. Najskromnejši je norveški kralj Hakon, ki se oblači kot navadni meščan.

četam. Skoro bi se mi posrečil beg s pomočjo dobre osebe, da me ni izdal — moj rojak. Za kazen so me prideli oddelku, ki so ga poslali v notranjo Rusijo. Tako sem prišel v Kijev. Te poti ne bom pozabil. Tudi v Kijevu sem ostal dober mesec. Toda beseda sladka domovina, ni mi šla iz spomina. Po srečnem naključju sem prišel do ruske obleke. In načrt za beg je bil gotov. Šel sem ponoči do drugega dne in se v jutru zakopal med listje pred mimoidočimi Rusi. Od gladi primoran sem jo kot ruski vojak ubral dalje. Govoril sem izvrstno rusko in posrečilo se mi je premotiti rusko poveljstvo, da sem izgubil »marš-ruto« glasečo se na Novo Oselico. Seveda je rubelj znatno pripomogel k mojemu begu. Tako sem srečno prišel v Černovice. In tu mi je neki zvest tovariš pomagal. Dobil sem civilno obleko in delal pri nekem mesarju kakor aem mogel in znal, dasiravno sem doma na Gorenjskem le navaden kmet. Toda sila kola lomi. — Bertold Božič, sedaj v Eggenbergu pri Gracju.

Dopisi.

Iz Dola pri Ljubljani. V nedeljo, 17. februarja sta imela v Dolu za domačo in sosednje občine politični šoh gđ poslance dr. Lovro Pogacnik in dr. Vinko Gregorič. Navzoči so z velikim zanimanjem sledili stvarnemu potočilu, z veseljem navdušenjem so bile enoglasno sprejete sledeče resolucije: Preblagemu našemu vladarju cesarju Karlu I. obnovljamo neomajno zvestobo, habsburški hiši z veseljem prisegamo vdanost in ljubezen. (Po sprejeti resoluciji je zadonela po dvorani cesarska pesem.) Gospodoma poslancema izrekamo srčno zahvalo in priznanje. Z navdušenjem pozdravljamo požrtvovalno delo našega Jugoslovanskega kluba, vsem poslancem izrekamo največje priznanje in zaupanje. Ostati hočemo v preizkušnji S. L. S., odločno obsojamo poizkus nove nepotrebne Kmetijske stranke in njeno glasilo, gospode poslance, ki so se ji izneverili v najbolj odločilnem trenutku, pozivljamo, da odloče svoje mandate, ker mi jim več ne zaupamo. Srčno smo hvaležni prevzvišenemu gospodu knezofskofu za njegov junaki nastop in mu ponovno izrekamo ljubezen in pokorščino. Vlado pozivljamo, da čimprej skliče deželni zbor. — Na sporedu shoda sta bili tudi S. Gregoričevi pesmi: Domovini in Naš narodni dom. Pevci so zapeli jugoslovansko himno J. Aljaža: Ti osrečiti jo hoteli! Ob splošnem veselju in zadovoljstvu je bil shod zaključen.

Občinski odbor razpuščen. C. kr. deželna vlada je sporazumno z deželnim odborom razpustila občinski odbor v Planini pri Rakeku in imenovala za gerenta Antona Urbasa, posestnika v Planini pri Rakeku.

Zdenskavas-Dobrepolje. Ob priliki pobiranja podpisov za deklaracijo se je v vaseh Cesta, Zdenskavas, Videm, Podpeč in Predstruče, občina Videm v Dobrepoljah nabralo za Krekov spomenik 84 kron.

Trnovo na Notranjskem. Dne 17. svečana se je vršil občni zbor tukajšnje Kmetijske podružnice v Trnovem. Iz poročila posnemamo: Imamo drevesnico, iz katere smo tekom let razdelili na stotine dreves. V letu 1917. je podružnica svojim članom oskrbela dva vagona žlindre, pol vagona apnenega dušika in pol vagona kostne moke. Razdelila je med člane 5 vagonov semenskega žita, 2000 kg bele soli, 5500 kg rdeče soli, 3800 kg otrobov, 3000 kg tropin, 700 kg klajnega apna, 393 kg mila, 800 kg cikorije. — Danes šteje podružnica skoro 1000 članov ter je največja na Kranjskem. V odbor so bili izvoljeni sledeči gospodje: dr. J. M. Kržišnik kot načelnik, Janko Dolenc kot tajnik in blaginjak, Jenko Ivan, Benigar Jožef, Benigar Franc, Vičič Josip, Leopold Oblak, Starec Franc. — Upamo, da bo novi odbor na vso moč skrbel, da svoje člane zadovolji. — Le tako naprej za naše kmetstvo ljudstvo!

Slap na Tolminskem. Nič posebnosti in vendar dosti. Vsak dan prihaja človeku kaj novega na uho. Posebno neznosno oduševstvo teh z vojsko neveliko obteženih ljudi kliče kazen iz neba. Kako trdosrčnost in neusmiljenost izkazujejo proti tem ubogim beguncem. Pojavil se je slučaj, ko je neka premožna kmetica iz sosedne vasi

ponudila trem begunkam iz Lokavca svinjako gnat po 25 kron kilogram. Cela goat je tehtala 5 kilogramov in četrti, torej bi skupaj znesek znašal 137 K 50 v. Sedaj pomislite, ali ni to več kot goljufija. Vnebovpijoči greh ne bo sipal božjega blagoslova nad tvoje poljane, ne nosil sreče in blagostanja tvojemu rodu. Res je, da je vse drago, kar mora kmet kupiti. Vendar je to vseno preveč. Mogoče bo res tudi vse tako drago navsezadnje, ker ni še konca svetovnega gorja; ali sedaj tako dražiti ubogim beguncem, je vendar malo preveč. Marsikdo pravi, saj mi radi drago plačajo; seveda plačajo, saj papirja ne morejo jesti, aprovizacija je slaba, kaj hočejo drugega kot plačati. Ali vendar to ni kračansko, ampak judovsko. Drug slučaj: Neka uboga oseba iz Slapa je imela zelo bolnega 14letnega fanta. Ker pa njena klet ni zmogla vsega, kar se je bolniku dopadlo, se je zapotila k neki kmetici, da bi kupila suhih hrušk. Dotična žena je imela cel koš suhih hrušk. Ko jo je uboga žena, mati bolnega otroka, prosila, da ji proda suhih hrušk, kmetica odgovori: »Ne prodam hrušk, sedaj so kilogram po 5 kron, pa bodo še dražje in bom več skupila, ako še malo počakam!« In ni hotela prodati niti pol kilograma hrušk za bolnika. Nedolgo potem so pa dotični kmetici vse hruške pokradli in še špeh povrh.

Iz Radne se nam pritožujejo nad neznožno revkizicijo vsega, kar ima kmet, masti, krompirja, žita itd. Ne da pa nihče ničesar, ne petrečije, ne čevljev, ne obleke. Ali naj naj lakote umiramo?

Breznica. Katoliško izobraževalno društvo je priredilo v nedeljo, dne 17. februarja občni zbor s predavanjem. Najprvo predava kaplan Fr. Plafar: »Suženstvo in krščanstvo.« — Župnik Josip Lavrič nato pojasnjuje v lepih besedah jugoslovansko deklaracijo. Kaj zahteva jugoslovanska deklaracija? Kdo je njen začetnik? Ali je potrebna zahteva po narodnem zedinjenju Jugoslovancev? Ali je mogoče to doseči, kar zahtevamo? Navaja tudi zgleda iz zgodovine, kako so drugi narodi dobili samostojnost, ker so za to delali in vztrajali pri svojih zahtevah. Poslušalci so z veliko pozornostjo sledili predavanju. Izrazili so željo, naj bi se večkrat vršila primerna poučna predavanja.

Iz Št. Ilje. Pred kratkim časom sta bila dva vojaka iz Št. Ilje na dopustu. Prišla sta ranjena z bojišča, eden neprenehoma 31 mesecev na bojišču, drugi že dvakrat ranjen. Po naključju pa se snidejo v gostilni Rozman v Št. Iljo z nekim neznanim nemškim nadporočnikom, kateremu sta seveda izkazala vojaško čast. Toda nadporočnik začne kritičati nad vojakoma: »Slovenski butelni, pavarški troletni!« Žalibog, da nismo vsi take omikani, da bi znali proti Nemcem iste izraze. 31 mesecev na bojišču in samo enkrat na dopustu, g. nadporočnik, kako pa Vi? Ali naši slovenski vojaki zaslužijo to? G. nadporočniku pa želimo več olieke. Več pritožnikov iz Št. Ilje.

Kotmaraves, Koroško. Ko sem čitala v Domoljubu, da je minister za prehrano socialno-demokratskim poslancem obljubil kmetске mlince zapreti, sem se začudila, kajti s to postavbo smo pri nas na Koroškem preskrbljeni že od 15. oktobra 1916. l. Več ur daleč morajo Korošci voziti v mlino in seveda nato še več tednov čakati in hoditi vpraševat, kdaj bo gotovo. Tako moramo biti cele tedne brez kruha. Take srečni smo menda samo na Koroškem. Srečne dežele, ki imajo zastopnike, ki se potegnejo za kmeta. — Koroška kmetica.

Gospodarske stvari.

Ravnateljstvo Ljudske posojilnice nam pošilja sledečo opozoritev, ki jo v korist naših bralcev priobčujemo: Za posesnike vojnih posojil je važno, da ne pregledajo plačilnih rokov za obresti ter naj kupone vedno pravočasno odstrižejo. Na kuponskih polah je na posameznih kuponih zapisan dan, kdaj se lahko zahteva obresti in koliko znašajo iste za pol leta. Ako bi kdo čakal z vnovčevanjem obrestnih kuponov šest let, izgubi pravico do obresti, ker po šestih letih zastara kupon. Glav-

Vojaška pisma.

Velecenjeni gospod urednik »Domoljuba«. Mnogočrat mi pride Vaš list v roke, ki se mi je zelo priljubil. Čitam o tovariših z bojišča in iz bolnice, kako se jim godi. Tudi mene je zadela trda usoda ruskega ujetništva, in sam Bog in ljuba Marija sta mi pomagala v marsikateri težki preizkušnji. Končno sem jo pa pobral iz ujetništva, v katerem sem bil 13 mesecev. Ujeli so nas 16. julija 1916 in skoro bosi smo marširali 10 dni, ko pridemo v nam odmenjeno teborišče. Koliko smo prestali med potom; marsikateri se je zvrnil vsled onemoglosti in ob potu izdihnil. Končno so nas v Černovicah zaprli v neki star mlin, ga ogradili z žico ter postavili močno stražo. Stradali smo, valjali se kot cigani. Vsak tretji dan smo dobili malo ječmenove juhe in čaj brez sladkorja. Da nam niso dobri domačini pomagali, bi moralo umreti še več naših vojakov. To je trajalo kakor tri tedne. Razdelili so nas potem v oddelke na progo, kjer so prekladali vojno blago, ki so ga Rusi pošiljali avojim

nica vojnega posojila pa zastara po 30 letih, pateri ko je bila plačljiva. Tako bo n. pr. prvo vojno posojilo plačljivo leta 1920, ter bi pravica zahtevati glavnico nazaj, ugasnila leta 1950, ako kdo do takrat ne bi predložil svojega vojnega posojila v izplačilo. Ako bi pa kdo kuponov, ki so plačljivi n. pr. 1. februarja 1918, ne predložil v plačilo do 1. februarja 1924, bi ne dobil več zanje denarja, ker v šestih letih zastarajo. Najbolje je spraviti take obrestonosne papirje pri naših denarnih zavodih, ki sami obrestne kupone vnovčujejo in jih računu dolžnika pripišejo, ali pa na njihovih hranilnih knjižicah v dobro vpišejo, kjer se takoj naprej obrestujejo.

Izkupiček za rekvirirano živino se ne sme vračunati pri odmeri dohodninskega davka. Finančni minister je prejšnji teden pismeno odgovoril na interpelacijo poslancev Jugoslovanskega kluba zaradi vračunanja izkupička za v vojni odprodane pošamezne glave živine v vsoto dohodkov, ki je merodajna pri odmeri dohodninskega davka in davka na vojne dobičke. — Izkupiček za živino, ki je pripadala k inventarju kmetijskih posestev, ni podvržen ne dohodnini in ne davku na vojne dobičke. Pač pa bi bil po dosedanjih navodilih podvržen omenjenemu davku izkupiček prodaje pitane in mlade živine (telet). Komisija gosposke zbornice pa je to davčno zahtevo v toliko izpopolnila, da se tudi izkupiček prodaje mlade živine, ki je bila vzrejena za gospodarske potrebe in za plemo ter se je morala v vojski prodati, ne sme vračunati v vsoto, ki je potem merodajna pri odmeri dohodninskega davka. O tem so bile obveščene vse davčne oblasti in se morajo tudi po tem ravnati. Kratko rečeno: Davčne oblasti odslej izkupička za živino, ki je bila odprodana kot živi inventar, ne smejo vračunati v vsoto, od katere se potem odmeri dohodninski davek in davek na vojne dobičke. Če torej davčna oblast kljub tej odredbi finančnega ministra še naprej obdači tudi dohodke od prodaje živine, naj davkoplačevalec takoj napravi ugovor in se naj sklicuje na odgovor finančnega ministra, ki ga je dal dne 31. jan. 1918 na interpelacijo poslancev dr. Verstovška, Piška in tovarišev, vloženo dne 27. jun. 1917.

Sadjarji v kamniškem okraju se opozarjajo, da ima Sadjarsko društvo v Smarci oddati letos okrog 1300 jabolčnih drevesc. Cena drevescu prve vrste bo po 3 K, druge vrste po 2 K 50 vin. Člani jih dobe po 2 K 50 v in 2 K. Članarina znaša 2 K. — Kdor hoče drevesca kupiti, naj jih takoj po dopisnici naroči. Kdaj ima priti ponje, se bo vsakemu naročniku po dopisnici sporočilo.

Cene žitu se zvišajo na Ogrskem za 20 odstotkov.

Žita manjka. Avstrija potrebuje vsak dan 357 vagonov žita. Sama pridela le 197 vagonov torej potrebuje dnevno še 160 vagonov uvoza. Sedaj dobiva iz Ogrske vsak dan 66 vagonov, iz Rumunije 15 vagonov. Vsak dan ji torej manjka 79 vagonov. Zato je skrajni čas, da nam pride

Ukrajina na pomoč. Kakor pripovedujeta naša in nemška vlada, imajo v Ukrajini toliko žita, da bo tudi našim potrebam zadostovalo. Samo kdaj bomo do njega prišli, to je drugo vprašanje.

Vpliv svetovne vojske na avstrijske finance. Iz letošnjega računskega zaključka avstrijske banke razvidimo, da je dne 31. decembra 1913 znašal avstrijski zaklad dragocenih kovin nekaj čez poldrugo milijardo kron, danes pa le še 381 milijonov, torej štirikrat manj, medtem ko je bilo 31. decembra 1913 za poltretjo milijardo bankovcev v prometu, danes pa že čez 18 milijard. Medtem ko je znašalo 1914. leta pokritje bankovcev čez 23 odstotkov, znaša danes le še dva odstotka.

Oddaja premoženja na Ruskem. Zadnjič smo pojasnili, kakšen je ruski bankerot z ozirom na denarno premoženje. Vsi zunanji dolgovi so razveljavljeni in domačim kapitalistom so segli globoko v žepa. Sedaj se poroča, da so posegli tudi po premoženju in nepremičnem premoženju. Za vsakega konja od tretjega naprej je treba plačati 100 rubljev (to je bilo po prejšnji valuti približno 400 K), zemlja, ki obsega do 25 desjatin (1 desjatina je nekaj več kot en hektar) je prosta, od 25. naprej pa je vsaka šesta obdavčena po 100 rubljev. Od obligacij, ki so vredne čez 1000 rubljev, je treba plačati 20 odstotkov, od onih čez 100.000 rubljev pa 40 odstotkov. Govedi so obdavčene od četrte naprej in sicer vsaka po 50 rubljev. Kdor ne plača zlepa, se mu s silo vzame dvojno. Tako zopet vidimo, da bodo udarjen pri oddaji premoženja najbolj veleposestniki in kapitalisti.

Ukrajina bo nam dajala pšenice, rži, ječmena, masti in jaje, mi pa njej poljedelske stroje in galanterijske blaga za obleko. V 14 dneh se menda odpelje prvi vlak iz Kijeva na Dunaj.

Za naše gospodinje.

Rezanci iz ječmenove moke. Za 4 osebe. Naredi testo iz 190 gramov ječmenove moke, enega jajca in 40 gramov masti ter ene osminke mlačnega mleka. Dobro premešaj in pusti četrte ure stati. Potem testo zvaljaj in zopet pusti stati četrte ure, potem ga šele zreži v rezance. Ko jih skuhaš, jih polij parkrat z mrzlo vodo.

Polentni cmoki. Za 4 osebe. Vzemi 100 gramov (10 dek) polentine moke in jo dobro skuhaj v pol litra mleka. Potem primešaj dva velika, kuhana in zmečkana krompirja, 1 jajce in malo ječmenove moke. Iz tega napravi cmoke ter jih 20 minut kuhaj v slani vodi, potem posuj z drobtinami in zabeli.

Kako kuriti s premogom. Danes je treba varčevati z vsem in vsako stvar kolikor mogoče umno in popolnoma izrabiti. Tudi vročino, ki jo daje premog, je treba vso izrabiti. Zato v zakurjenem štedilniku ne nakladaj novega premoga na žerjavico prejšnjega, temveč porini to žerjavico, ka-

dar popolnoma zgori, nazaj in naloži novega premoga pred to žerjavico tako, da se le na eni strani dotika žerjavice. Tako morajo plini, ki prihajajo iz premoga, čez žerjavico, kjer zgore in s tem dajo hudo vročino, če pa zadaj ni žerjavice, pa neporabljeni uhajajo v dimnik.

Zdravstvo.

Vpliv zračne temperature na zdravje. (Dalje.) — Pa tudi na naša prebavila vroči poletni čas zelo slabo vpliva. Griža pri otrokih v poletnem času večinoma izvira od mleka, ki je pokvarjeno od vročine in prahu. Zato naj se mleko poleti hrani v hladnih prostorih, kjer ni prahu in naj se pred uporabo vedno skuha. Tudi druga jedila se poleti hitreje pokvari tako n. pr. meso. Voda je poleti slabša, to pa vsled obilega poletenskega prahu, ki se zmeša z vodo. V tem prahu pa je veliko nevarnih bakterij, zato ni čuda, da je poleti več bolezni na prebavilih (želodcu in črevesju) kot pozimi. — Velika in vlažna vročina tudi silno vpliva, da se razni kuhinjski odpadki, živalsko ali človeško blato in drugo veliko hitreje razkroja in to privabi nebroj raznih žuželk večjih in manjših, ki se ravno v poletnih dneh pojavijo v velikanskem številu in se pač obrnejo tja, kjer je najti kaj hrane. In čeprav je po eni strani resnično, da nekatere žuželke, recimo muhe, celo množico raznih povzročiteljev bolezni uničijo in v tem oziru človekovo stanovanje čistijo, vendar so po drugi strani te živalice tudi nevarne, če prilete od kako strupene snovi (in koliko je takih snovi v poletju) in se usedajo na človeka in jedila. Koliko ljudi si je že po muhah zastrupilo kri ali si nakopalo težkih bolezni radi jedil, ki so bila po muhah zastrupljena. Zato je potrebno poleti jedila (kruh, sadje, mleko itd.) postavljati na take kraje, da ne morejo muhe blizu. — Kako pa vpliva na človeško zdravje prenzika zračna temperatura o tem se hočemo prihodnjik nekoliko pogovoriti.

Listek

Izgubljeni sin.

Povest. Spisal Erik Friesen. Prevel ***.

(Dalje.)

»Fatima, moja sladka cvetica, kje si?»

Abdallah je pred kake četrte ure zapustil cunjarski bazar. S hitrimi koraki gre skozi temne ulice tja do Tomaževih vrat, kjer je stala njegova hiša. Urno premeri z marmorjem tlakovano dvorišče, ki ga obdajajo visoki

beli zidovi, na katerih se iz temnega listja bleste krvavordeče granate. Hiti skozi bajno krasni sprejemni salon, skozi celo vrsto sob in sobic, dokler se ne ustavi pred budoarjem svoje hčere. Pazno odpre vrata.

Na enem izmed divanov, ki so stali tu v slikovitem neredu, počiva lepa ženska postava. Svetlorumene svilene gube se zlivajo op vitkih udih doli do debele perzijske preproge, ki je zagrinjala vsa tla. Fina glava z globokočrnimi kodrastimi lasmi je nekoliko nagnjena v stran. Oči so zaprte, dolge, vzbočene trepalnice mečejo široko senco na otroško okrogla lica. Srečen smehlja se ziblje na polnih, rdečih ustnih. Sanja...

Abdullah se sklani in dahne lahen poljub na čisto deklisko čelo.

Spavačica se zgane. Globok vzdih se privije iz njenih prsi. Skoraj prestrašen jo zre oče. »Ti si, moj oče! Ravno se mi je sanjalo — da je Rolf Durban tu.«

Vesel nasmehlja se je za nekaj trenutkov prilgiral na upadlo, rumeno obličje Sirčevo.

»Tvoje sanje te niso varale, hčerka moja. V eni uri bo Rolf Durban tukaj.«

»Oče!« Kakor vzklík veselja prikipi z ustnic Fatiminih. Skoči pokonci, ovije roke okoli očetovega vratu in laskaje se skriva glavo na njegovih prsih.

Nežno gladi oče svetle kodrce, dvigne dekletovo glavo in zre globoko v velike, črne oči.

»Fatima! Ali ljubiš Rolf Durbana?«

»Da, moj oče, ljubim ga. Vem sicer — krščanska vera zapoveduje: »Ljubi svojega bližnjega kakor sebe samega!« Pa, moj oče, po mojih žilah polje orientalska kri, tudi če postanem kristjana. Tega plavolasega Amerikanca in Tebe ljubim bolj kakor vse na svetu. Hočem postati njegova, če ne, umrjem od žalosti!«

Abdallah je postal zelo resen. Sicer je že slutil hčerino ljubezen; da ga ljubi tako globoko, tako strastno, se mu ni sanjalo. Jelo ga je skrbeti, — obmolknil je.

Kar se spusti Fatima v jok. »O, moj oče, zakaj ne govoriš? Ne pride! Varal si me! O, govoril!«

»Ne, ne, — pride!«

»Pride! Pride!«

Kakor v aprilu neha deževati, ko zasije solnce, se grenke solze v hipu umaknejo največji radosti. Roke nad glavo sklenjene, plava, se ziblje... pleše lahka dekliskina postava po sobi...

Za trenutek se solnči Sirec ob radosti svojega otroka, potem jo nežno prime za roke ter jo privije k svojim kolenom. »Odgovori mi na par vprašanj, golobica moja! Li nisi opazila, da se nam Rolf Durban zadnji čas nekako odtuja?«

»Da, moj oče. Pa morda ima preveč opravila.«

Morda, moja cvetica. Pa, — če bi to ne bilo, — če se Te je naveličal — Obmolkne. Kakor divja mačka skoči

Fatima z njegovih kolen po konci. Njene črne oči se svetijo.

»Nemogoče, moj oče! Pa če bi tudi bilo tako, — vendar ga ljubim!«

»Rolf Durban ni dosti dober zate, hčerka moja! Slabič je! Obiskuje opijske salone!«

»Ali jih ne obiskuješ tudi ti, moj oče?«

»Res jih obiskujem. Pa sem vaje že izza mladih dni.«

»Pa je tudi član zveze »P. M.«, moj otrok, — one grozne, strastno navdušene zveze. Pa — ne obračaj svojega ljubega obraza od mene preč, sladka moja cvetica! Tudi jaz sem član »P. M.« zveze. Trgovinske zveze so me prisilile k temu.«

Fatima je zakrila svoj blede obraz. Pritajeno ihtenje se privije izza tresočih se rok.

Otroka gledati ihteti — presega Abdallahove moči.

»Obriši si solze, moja golobica,« prosi ponižno. »Ta strašna »P. M.« ti mora ljubljenega moža dati za moža... Sedaj se obleci, kar le moreš, bogato in lepo! V malo urah pride tvoj plavalasi prijatelj! Še iskren poljub na jasno dekliskino čelo — in urno zapusti Sirec sobo svoje hčerke.

Nekaj trenutkov ostane Fatima kakor okamenela na istem prostoru. Potem pocepta ježno s svojimi rumenimi čevljički po tleh. Strese svoje kokor krokar črne kodrce in pokliče služabnico.

S prekrižanimi rokami na prsih se prikaže na pragu beduinsko dekle.

»Kaj zapoveduje moja gospodovalka?«

»Preobleci me, Hallun! Napravi me lepo, kar le moreš! Pričakujem svojega prijatelja!«

Kmalu sedi Fatima pred svojim visokim, pisanobarvenim zrcalom. Za njo stoji služabnica ter češe in šteta dolge lase. Sedaj vlije par kapljic rožnega olja v valove las, temnih kakor noč... sedaj vtakne vanje umetno srebrno zaponko... sedaj ji ogrne svilnato, v mavričnih barvah blestečo se obleko... pritrdi na lepe členke žvenketajoče zapestnice... ovije šestkrat okoli vratu bisernato vrvico... obesi težke uhane na rožnate uhlje... natakne na ozke nožice zlatovezene, visoko petaste čevljičke... ovije okoli ledij zlat, z demanti obložen, kačast pas, — in kakor podoba iz sanj v »Tisoč in ena noč« stoji Fatima pred služabnico, ki se ji klanja do tal.

»Tako, sedaj pojdi! In kadar pride moj plavalasi prijatelj, pelji ga takoj v salon, ne da bi ga naznanila; ali si umela?«

Molče se prikloni beduinsko dekle. Fatima je sama. Knjigo vzame v roko ter stopi ven na teraso. Usede se na klop iz rožnega lesa. Pa ne more pazljivo čitati romana. Njeno uho prisluškuje, li ne odmevajo zunaj na marmornatih ploščah dvorišča znani, tako bridko pogrešani koraki. Prisluškuje in prisluškuje... slednjč, po ure dol-

gem pričakovanju, — zaželjeni, krepki korak.

Vzdigne se. Krepko zamahne z roko in si odmakne težke lase z vročega čela. Potem hiti v sprejemni salon. V sredi bajno krasnega prostora siplje vodomet v stotero curkih svojo vodo v marmornat vodnjak ter duši lahke dekliskine korake. Skozi pisana, visoka okna prihaja mračna svetloba, ki razsvetljuje bogato opravo: krasne stene iz mozaika, dragocene preproge, svilnate divane, bujne vzglavnike, svetle vodne pipe, umetne vezenine, blesteče kristalne vaze, zlate in sreberne skodelice... Omotni, rožni vzduh se razgrinja čez in čez. Toda kje je — on —? Z gorečimi lici se ozira Fatima okoli. Tedaj se vzdigne z divana na dve stopnici vzvišeni estradi moška postava.

»Moj prijatelj! Vendar enkrat! Vendar enkrat!«

Kakor omamljen od čarobne, ljubeznive stvari se ji počasi bliža. Njene oči se mu smeji, njene ustnice se mu smehljaajo nasproti, ves njen prelep obraz mu razkriva sladko skrivnost ljubezni do njega.

Prestrašen odmakne roko. Kako čudno danes gleda prijateljica. Molči.

»Rolf, moj prijatelj! Zakaj ste tako temni. Kako sem hrepenela po tej urli! Še enega smehljaaja nimate zame!«

»Kajpada, Fatima, moja mala sestra! Tudi jaz se veselim —«

»Pa ne tako kakor jaz. O, Rolf, ti balzam mojega srca, ti hladilo mojih oči, ti tolažba moje duše, li ne veš, kako —« Prekine.

»Fatima!« Glas mu zveni pridušeno, skoraj mrzlo — čudno mrzlo po zgovornih besedah orientalske deklice.

Fatima stopi nazaj. »Odpustite!« mrmra osramočena. Stopite z menoj v oni kot. Kolikokrat sva se tam pogovarjala nepozabne ure.«

Molče ji sledi. Toda njegovo oko ne plava po dražestni postavi v blesteči svili, ne po črni kodrasti glavi, ne po ljubkem obrazu... Pred njegovo dušno oko priplava visoka, vitka dekliska podoba s kostanjevimi kitami, ponosna, plemenita dekliska podoba, ki biva tam daleč za morjem in ki jo ljubi — ljubi — z vso silo svoje duše... (Dalje.)

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje:

Ljudska posojilnica
Ljubljana

Miklošičeva cesta štev. 6

(tik za frančiškansko cerkvijo)

sprejema hranilne vloge, in jih obrestuje po 4 1/4% brez kakega odbitka.

Uradne ure od 8. zjutraj do 1. popoldne.

Glej inserat!

Tedenska pratika.

1. sušca, petek: Albin, škof.
2. sušca, sobota. Simplici, papež.
3. sušca, nedelja: 3 postna. Jezus izžene hudiča iz mutca. Kunigunda, cesarica. Bila je žena Henrika II. Zivela sta v deviškem zakonu. Hudozni jeziki so ju sumničali ter obrekovali zaradi čistosti in zakonske zvestobe. Kunigunda je prosila Boga, naj spriča njeno nedolžnost. Bog jo je uslišal ter je čudežno potrdil njeno nedolžnost: Bosa je stopala po razbeljenih lemežih, ne da bi se opekla. Na smrtni postelji je rekel soprog Henrik II.: »Kot devico sem prejel Kunigundo, devico jo v vračam Kristusu.« Učenost, umetnost, modrost in svetost so bile dika te visoke gospe. Po smrti svojega deviškega soproga je odstopila znamenje vladarske časti novoizvoljenemu kralju Konradu ter se je umaknila svetu — v samostan. Na obletnico smrti soproga je zadnjikrat nosila kraljičino obleko. Po darovanju jo je odložila, se ogrnila z redovnim pregrinjalom ter oblekla preprosto, temno obleko, ki si jo je sama naredila. Umrla je v sluhu svetosti l. 1059.
4. sušca, ponedeljek: Kazimir, spoznavalec. Bil je poljski princ ter je bil izbran za ogrskega kralja. Junak je bil v čistosti, nedolžnosti: rajši je hotel umreti, kakor stopiti v zakon ter izgubiti nedolžnost, ki jo je Bogu obljudil. Goreče je častil preblaženo Devico Marijo, kateri na čast je zložil lepo pesem: »Vsak dan poj Mariji slavo«. Umrl je l. 1485. Šele 25 let star. L. 1604. je bilo njegovo truplo še nespremenjeno.
5. sušca, torek: Agapeta stov., mučenica.
6. sušca, sredo: Fridolin, opat.
7. sušca, četrtek: Tomaž Akvinski. Imenuje se »angelski učenik in knez modroslovja«. Izhajal je iz grofovskega rodu. Tomaž Akvinski je pravi velikan učenosti, ki si jo je pridobil z neprestano molitvijo in nepretrganim učenjem. Postal je redovnik-dominikanec kljub velikim zaprekam, ki so mu jih stavili sorodniki: Poslali so mu v sobo lepo zapeljivko; Tomaž jo je odgnal z gorečim ogljem. Živel je angelsko čisto, angelsko globok je bil njegov razum. Ponudili so mu nadškofijski sedež v Neaplju, pa ga je odklonil, da bi mogel živeti v ponižnosti samo Bogu in znanosti. Visoke šole so se pulile zanj. V teku 20 let je spisal 20 debelih folioknjig. Tudi sedanjí vek strmi nad tem učenikom sv. Cerkve in črpa iz njegovih del. Legenda pravi, da je nekoč, ko je klečal pred tabernakelnom, slišal glas: »Dobro si pisal o meni, Tomaž! Kaj naj ti bo plačilo?« Tomaž je odgovoril: »Drugača nočem kakor Tebe!« Bil

je goreč častilec presv. Rešnjega Telesa.

Listnica uredništva.

Meniševka: Vaš dopis smo radi njegove cerkvene vsebine odstopili »Bogoljubu«. Saj je prav, kaj ne? — Korporal Sk.: Saj ni tako hudo; nekatere žene in dekleta so se res izgubile, velika večina pa stoji kot skala. Tisto malo število padlih pa že dela svojo pokoro, ki ne bo kmalu minila. — M. G. V. L. Na Vaše vprašanje Vam more le kak živinozdravnik zanesljivo odgovoriti. Obrnite se morda na »Kmetovalca«. — J. P. S.: Take objave so brez stroškov. — N. R. J. 99.: Če Vaš dopis priobčimo, Vam lahko samo škoduje, koristi pa gotovo nič. Zato mislimo, da bo boljše za Vas in Vaše tovariše, da molčimo. Saj veste, kako je na Koroškem! — Mnogim: Če vprašanj ne prejmemo, seveda tudi odgovarjati ne moremo. Po pošti se sedaj mnogokaj izgubi. — M. P. L. Verujemo, da so Vam bili oni smešni listki všeč, ker ste se v teh žalostnih časih, kakor pravite, vsaj malo nasmejali, toda tudi resnejša snov mora priti na vrsto, posebno, ker je že dolgo čakala. — L. K. K.: »Glasnik najsv. Srca« izhaja v Mariboru, pa sta 1. in 2. številka letošnjega leta že pošli, zato ju ne dobite. Tretjo Vam gotovo pošljemo. Če ne, reklamirajte! — Semena za zelenjad naročite v Ljubljani lahko v več trgovinah, n. pr. Korzika, Lasnik itd. Recept za mlo prinese prihodnji »Domoljub« med gospodinjskimi stvarmi. — Dr. R. Obrnite se morda osebno pri oni oblasti, ki Vam splačuje podporo in tam dobite vsa pojasnila. — A. PL.: Odredbe ali odloka, da bi Vi mogli zahtevati zamenjavo, ni. Prosite lahko pri svojem kompaniškem poveljniku, potem ko ste se preje zgledali pri zdravniku, ki naj Vam potrdi, da ste potrebni oddiha. M. Kl. St. v V.: Preveč osebno. — Zoran: Radi nemškega jezika, ki so se ga pridno učila marsikatera kmetska dekleta, je bilo že toliko dopisov in razburjenja, da se mi ne moremo več v to stvar spuščati. T. T. B.: Izjav za deklaracijo radi pomanjkanja prostora mi ne moremo priobčevati. — S. A. L.: Ne moremo zvedeti, ker ni nobene zveze. Morda pozneje. — Nekateri dopisi pridejo nrihodni na vrsto, ker sedaj ni bilo prostora. Ravno tako vojaški pozdravi.

Urednikov predalček.

Pesmica, ki ste nam jo poslali, je zelo lepa, lahko teče in občuteno izraža ljubezen do doma. Priobčujemo tukaj prve štiri vrstice:

Tiha luna jasno sije,
dun moj misli na svoj dom.
Srce zaniča strastno bje,
Bog vo, kdaj ga videl bom.

Samo to Vam drži, moj, čisto skrivaj na uho povemo — kajti Vam gotovo še ni znano — da je to pesem enkrat že neki pesnik zložil. Le odprite Mohorjevo pesmarico l. zv. str. 78. na boste dobili enake besede in napev. Naši ljubi Slovenci jo že davno znajo na pamet prepevati, in če bi jim jo »Domoljub« hotel zdaj še enkrat z vso slovesnostjo naprej peti, bi prav nič novega ne povedal. Zato ste gotovo tudi Vi zadovoljni, da izostane. Ali ne?

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Trst, 20. februarja: 74, 13, 23, 38, 46.
Dunaj, 23. februarja: 48, 15, 44, 66, 7.

Gosnodje,

ki so uvedeni v industrijskih krogih, pri kmetijskih društvi ter poljedelcih, dobé dobro plačano zastopstvo zelo rabljenih konzumskih predmetov. Ponudbe na kemično tovarno HUGON POLLAK, KRALJ. VINOGRADI, Jungmannova cesta št. 33; tovarniški telefon 5455; pisarniški telefon 5495.

Na manjše posestvo blizu Kamnika se sprejme

poštena ženska

ki ima veselje do dela v boljšem stanovanju, ki razume prati perilo in delo na vrtu in na polju. Naslov pove iz prijaznosti uprava »Domoljuba« pod št. 462.

SK RIVALNICA.

Oj, konjski tatič,
ne vidiš ga nič!
Pa dobro poglej,
dobiš ga precej!

Fellerjeve želodec krepčujoče, lagodno odvajajoče rabarbara kroglice z zn.

„Elza - Kroglice“

odstranijo zaprtje.

6 škatlice poštine prosto 7 K 37 v. Lekarar E. V. Feller, Stubica, Elza trg št. 16. (Hrvatska.) Čez 100.000 zahvalnih pisem.

Varujte

svoje vinograde, sadunosnike in vse rastline

pred listnimi ušmi, gosenicami in drugim mrčesom s škropljenjem s »Antifungin«-om ojačeno kalifom nijsko lužno vodo. Radikal. zanesljiv učinek, nikako poškodovanje rastlin, zelo štedilno, v inozemstvu preizkušeno skozi več let s čudovit. učinkom. Cena: 1 liter 12 K (zadošča za 50 litrov). — Izvirna posoda 3 1/2 litra 32 K. Pošilja po povzetju ali predplačilu M. Jünker v Zagrebu 14, Petrinjska ul. 3 (Hrvatska). Obširen prospekt in porabno navodilo zastoj. 616

VABILO

na REDNI OBČNI ZBOR

Hranilnice in posojilnice v Zgor. Tuhinju, registrirane zadruge z neomejeno zavezo, ki se bo vršil

dne 17. marca 1918, ob 4. uri popoldne v hranilničnih prostorih v Zgor. Tuhinju št. 24.

DNEVNI RED:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Potrjenje računskega zaključka za l. 1917.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Slučajnosti.

NACELSTVO.

Ako bi ta občni zbor ne bil sklepčen, se vrši eno uro pozneje na istem kraju in z istim dnevnim redom drugi občni zbor, kateri sme brezpogojno sklepati. 613

NAPRODAJ JE

hiša in vrt

s sadnim drevjem v Vikrah pod Šmarno goro št. 9. Vrt se izve: Ljubljana, Cesta v mestni log št. 5.

POZIV.

614

Pozivljam Marijo Tišler v Loma št. 2, naj v tem listu do 8. marca prekliče obdolžitev, da se v mojo hišo prinaša tatvina od njenega premoženja, posebno pa njene podedovane žime in nekaj obrtnih vrednostnih spisov. V nasprotnem slučaju bom primorana nastopiti s tožbo. K. T.

Krmila manjka!

Zato se uporabljajo nadomestna sredstva za krmila. Da to krmo živina, perutnina dobro prebavi in popolnoma izkoristi, naj se pri- meša 2 krat na teden krmil, ena pest polna „Mastin“ to je dr. pl. Trnkóczy-a redilni prašek. Paket velja 1 K, 5 paketov 6 K, poš- tine prosto. 5 paketov zadostuje za 3 mesece za enega vola, kravo, ali prašiča, da se zredi.

Glavna zaloga:

Ilekarna Trnkóczy

zraven rotovž v Ljubljani.

Mastin je bil odlikovan z najvišjimi kolajnami na razstavah: na Dunaju, v Parizu, Londonu in Rimu.

Na tisoče kmetovalcev hvali in rabi „Mastin“.

SLAMOREZNICE

GEPELJNI, MLATILNICE

tovarne Umrath

so naprodaj. Drugi stroji se lahko naročajo pri

FRAN HITI, Ljubljana

Martinova cesta 2.

Srbež lišaji, garje, pege

in druge kožne bolezni odstrani naglo in si- gurno Paratol-domače mazilo. Ne maže, je po- polnoma brez duha, to- rej se mora rabiti tudi čez dan. Velik lonček K 3-50, dvojno-velik lonček K 6.— Dalje Paratol-posipalni prašek, ki varuje najbolj občutljivo kožo. 1 skatlija K 2-50.

Dvoje se dobiva po povzetju ali po plačilu pri terški

Lekarja M. Kleina

Paratol-Werke, Budapešt VII-10.

Rózsa ut. 21.

Nad 1.000.000 mojih ročnih silvalnih sil v rabi!

Praktično orodje za življenje uspešnih predmetov, jermenov, vrec, ja- der, oprem, me- hov, plah, čov- ljev. — Važno za vojaške. — Raz- prodaje: največ po- pust. Cena kompl. sil K 5.—, pov- zetje stroški po- slobej. Izvoz kre- biljev, varovalcev podplatov in vo- nih podplatov. P. E. Lauchmann, Dunaj IX, Hosen- gasse 3, odd. 181.

Radi preselitve se prodasta dva dobro ohranjena težka

VOZA

za cestno vožnjo. Cena 500 K. Naslov pove uprava „Domoljuba“ pod št. 615, ako znamka za odgovor.

Samski hlapec

krščanskega življenja, srednjih let, prost vojaščine, vajen kmetijskega gospodarstva in konj, se sprejme v župnišče na Dolenjskem. Naslov pove iz prija- nosti upravnitvo pod št. 641 (znamka za odgovor).

Velika izbira v svili za obleke in bluze

Cene najnižje!

Vzorci na zahtevo poštine prosto.

Franc Crobath

družba z o. z.

Ustanovljeno leta 1885.

KRANJ.

Izšel je Krasno opremljen slovenski vojaški koledar z naslovom

Slovenski vojak.

Sestavil in založil Jan. N. Jeglič.

Neobhodno potrebna knjižica za vsakega slo- venskega vojaka.

Slovenski vojaki, segajte po svojem koledarju, prvem te vrste na Kranjskem; soproge, sestre, hčere, ne pozabite za svoje drage omisliti knji- žico, ki jo vsak vojak nujno potrebuje.

Zelo primerna za darilo!

Dobiva se po vseh knjigarnah ali pa narav- nost pri založniku

Jan. N. Jegliču, šol. vodju v Ljublj.

Cena vezanemu izvodu 1.50 K. Naroča se naj- ceneje po nakaznici. Po povzetju se na vojno pošto ne pošilja.

Bl. XII., 17/18/4.

V imenu Njegovega Veličanstva cesarjal

C. kr. deželno sodišče v Ljubljani kot vzklic- no sodišče je o vzkliku, katerega je vložil javni ob- tožitelj radi izreka o krivdi zoper razsodbo c. kr. okrajnega sodišča na Brdu z dne 11. decembra 1917, opr. št. U. 220/17/4, razsodilo tako: Mihael Majdič, 57 let star, rim.-kat., oženjen, posestnik v Brinju št. 2, pri Dolu, je kriv prestopka draženja po § 20., št. 1 cesarskega ukaza z dne 24. marca 1917, št. 131 drž. zak., storjenega s tem, da je kon- cem septembra ali začetkom oktobra 1917 v Brin- ju, izkoriščajoč izvanredne, po vojnem stanju po- vzročene razmere, sprejel za repo, torej za potreb- ščino, očitno čezmerno ceno po 50 K za 100 kg ter se obsoja po § 20., št. 1 citiranega cesarskega ukaza, uporablja se § 260.b) k. z., na 5 (pet) dni strogega zapore in 180 K globe, oziroma za slučaj neizterljivosti na nadaljnih 9 (devet) dni zapore, ter po § 389. k. pr. v povračilo kazensko-prav- nih stroškov; obenem se v smislu § 45. cit. cesar- skega ukaza odredi objava te razsodbe v časniku „Domoljub“ in javno nabitje v občini Dol. 626

V Ljubljani, dne 15. januarja 1918.

Miši - podgane stenice - ščurki

Izdelovanje in razpošiljatev preizkuš. radikalno učinkujočega uničevaln. sredstva, za katero doha- jajo vsak dan zahvalna pisma. Za podgane in miši K 5.—; za ščurke K 4.50; tinktura za stenice K 1.50; uničevalce moljev K 1.40; prašek proti mrčesom K 1.50 in K 3.—; sem spadajoči razpra- ševalci K 1.20; tinktura proti ušem pri ljudeh K 1.20; mazilo za nši pri živini K 1.50; prašek za uši v obleki in perilu K 2.—; tinktura za bolhe pri pseh K 1.—; tinktura proti mrčesu na sadju in ze- lenjadi (uničev. rastlin) K 3.—. — Pošilja po povzetju Zavod za pokončevanje mrčesa

M. Jünker, Zagreb 1, Petrijska ulica 3.

STROJNO OLJE

za vsako industrijo, mline, poljedelske stroje.

OLJNA MAŠČOBA,

MAŽA ZA VOZOVE,

zakonito zajamčena znamka „Oillette“, zajamčeno najboljše kakovosti.

TEHNIŠKI VASELINI

za stroje in čevlje, rumeni ali črni.

KONSERVOL,

zakonito zajamčena znamka „Konservol“, najboljše vzdrževalno sredstvo za čevlje, jermenje itd. — 554 rumeno ali črno.

LEKARNIŠKI VASELIN, bel ali rumen, VOSEK ZA JERMENA

ponudi na debelo in na drobno po najnižjih cenah kemična tovarna

HUGON POLLAK, KRALJ. VINOGRADI.

Jungmannova cesta št. 33,

tovarniški telefon 5455, pisarniški telefon 5495.

Le 2 K 90 h

stano pri nas mali tot. apa- rat „Omega“, vel. slike 4x4 kompl. z malo opremo »natanč. navod. za začetnike. Aparat „Perfekt“, vel. 4x6 z motnim steklom, dvojno ka- sato, dober objekt in mašo opremo ter navodilom za začetnike le K 8. Zak. opna: amer. Gertrud vel 9x12; fina izvršitev z vsem potrebnim o- premil, za razne lege, prima akromat. leča, kompl. z kovinsko kaso in navodilom dekler v zli gl. le K 67. 20 h zaključna omara za vo- sato za pislo in filme, črna oolika vel. 4x6 in K 67.60; vel. 6x9 in K 67.20. Pošilja po povzetju. Poština 1 K. Export „Perfekt“, Dunaj VII. Neustiftg. 137/163.

Srbečico, lišaje

odstrani prav naglo dr. Flesch-a izvir. „rujavno mazilo“. Popolnoma brez duha, ne maže. Poskusni lonček K 2-30 ve- liki K 4.— porcija za rodbino K 11.— Za- loga za Ljubljano in okolice: Lekarna pri znanem elenu, Ljubljana, Marijin trg. 1520

NIKAKEGA POMANJKANJA LUCI

ako rabite malo napravo za luč „Jauss“. Obstoji iz truh kuhinjskega svetla, svetov napetost, okoli 5 norm. svet. ki gore 400 ur. Spravljeni so v javorovi omarički oblika 37x29x103 mm. Kompletno, montirano in pripravljeno za ra- bo. Cena K 100.—. Pri naročilu se prosi 30 K naplačila, ostalo po povzetju.

MAKS SMUTZKY,

Dunaj I.

Seubening 6

Edini slovenski zavod brez tujega kapitala je:

VZAJEMNA ZAVAROVALNICA

proti požarnim škodam in poškodbam cerkvenih zvonov Ljubljana, Dunajska cesta 17, Ljubljana.

Zavarovanja sprejema proti požarnim škodam: 1. raznovrstne izdelane stavbe, kakor tudi stavbe med časom zgradbe. 2. vse premično blago, mobilije, pohištvo, stroje, živino, krovove in enake, 3. vse poljske pri- delke, žita in krmo, 4. vse vrste proti preletu. 5. sprejema tudi zavarovanja na življenje, oziroma doživeti in druge kombinacije in proti neopredam, vsakovrstna podjetja, obrti kakor tudi posamezne osebe za deželno nižjeverstniško zavarovalnico. od katere ima tudi doželnih odbor Kranjskega podra- nico Varnostni zaklad in učnine, ki so znašale 1. 1915 K 783.300 20, so poškodile konec 1. 1916 na K 600.828 91. Torej, čim večje zanimanje za ta edini slovenski zavod, tembolj bo rastei vakind. Ponudbe in pojasnila daje ravateljstvo, glavno poverjenitvo v Celju in na Froseku kakor tudi po vseh tistih nastavljenih poverjenikih. Cene primerno, hitra cenitev in takojšnje izplačilo.

Ne posušite otrok samih, da se pazari omajijo!

1440

Ne posušite otrok samih, da se pazari omajijo!

500K

Vam plačam ako Va-

ših kurj in o. es, urada-
vie in trde kole tekou-
8 dni - korenino brez
bolečin ne odpravi

RIA-BALSAM.

Cena lončka s jamstvenim
plurom K 2-75, 3
lončki K 5-50, 6 lonč-
kov K 8-50.

Kemeny Kaschau
(Kassa) I., poštni predal
12 860 Ugrsko.
100 000 zabavljico.

Naročajte, Slovenca!

Ženske lase

zmedeno kupu-
jem po najvišji
ceni. Že za 20
dkg po barvi in
dolžini plačam
5-9 K. Spravi-
ljajte in pošljite
po pošti vzorec.
Slane samo 40
vin. Denar do-
bite takoj. — V
zalogi imam le-
pe izdelane kite
9-30 K. Če že-
lite, pošljite mali
vzorec las in ce-
no. Točna po-
strežba. Proda-
jam najboljše
barvilo za lase
6 K. **I. Svetec** izdeloval-
nica kit Rudolfovo, nasproti
rotovza.

Ročne mline

primerne za mletje vseh vrst žita prodajal
Adolf Oppenheim, Mor. Ostrova, Brücken-
gasse šte. 13. 3374

Brinje

za kuhanje žganja oddaja v večjih in
manjših množinah trdka 2353
Ivan Jelačin, Ljubljana, Emonska c. 2.

Čevlarske pomočnike

sprejme v delo

Vojna čevljarna v Ljubljani.

Plača po dogovoru in sedanjim razmeram
primerna. Ponudbe naj se pošljejo na Zavod
za pospeševanje obrti v Ljubljani, Dunajska
cesta št. 22, kjer naj se čevljarji, ki žele
stopiti v službo, v svrhu dogovora osebno
zglasijo od 9. ure dopoldne do 2. ure po-
poldne. 3245

Jaz Ana Csillag

s svojimi 185 cm dolgimi orjaškimi
Lorelei-kimi lasmi, ki sem jih dobila
po 14 mesečni rabi pomade, ki sem
jo znašla sama. To je edino sred-
stvo proti izpadanju las, za njih rast
in negovanje, za ojačitev lasišča,
pri moških krepko pospešuje rasti
brade, in že po kratki dobi daje lasem
in brad naravni blesk in polnost,
in jih varuje pred prezgodnjim osive-
njem do najvišje starosti.

Lonček po K 8.—, K 10.— in K 15.

Po pošti se pošilja vsak dan po vsem
svetu s poštним povzetjem ali denar
naprej iz tvornice, kamor se naslavljati
vsa naročila.

Ana Csillag, Dunaj I, Kohlmarkt II.

Razširjate „DOMOLJUBA“!

Kranjska deželna podružnica

n. a. deželne življenjske in rentne neugodne in
jamstvene zavarovalnice

v Ljubljani, Marije Terezije cesta 12/II
sprejema zavarovanje na doživetje in
smrt, združeno tud z vojnim riziko, otro-
ških dot., rentna in ljudska neugodna in
jamstvena zavarovanja.

Javen zavod. Absolutna varnost. Nizke premije.

Najugodnejši pogoji za vojno zavarovanje.

Zavod temelji na vzajemnosti. — Prospekti zastoj
in poštne prosto. Sposobni zastopniki se spreje-
majo pod najugodnejšimi pogoji. 1887

SVARILO.

Ker se dogaja, da razne neopravičene osebe
iztirujejo, prejemajo denar in blago, — prosijo de-
diči dne 17. januarja 1918 v Ljubljani zamrlega
trgovca Avgusta Jagodič (Franc M. Regorschek
nasl.) slavno p. n. občinstvo, da nikomur ne pla-
čuje, odrajuje blaga, denarja, — razun v trgovini
Avgusta Jagodič (Franc M. Regorschek nasl.) v
Ljubljani, Stritarjeva ulica št. 5. — Istotam blago-
voli sl. občinstvo priglasiti morebitne svoje terjatve.

Sijajno bodočnost

malo turške in nove srečke avstrijskega kralje-
kr. za vsled njihove vedno zvišujoče se denarne
vrednosti! Vsaka srečka zadene! Glejva dobička
2807 znašeta cez

1.000.000 kron!

Natančno pojasnilo z igračnim načrtom razpošilja brez-
plačno: Srečkovno zastopstvo 12, Ljubljana.

LJUDSKA POSOJILNICA

regisirvana zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, v lastnem domu Miklošičeva cesta šte. 6, za frančiškansko cerkvijo
sprejema hranilne vloge vsak delavnik dopoldne od 8. do 1. ure in jih obrestuje po

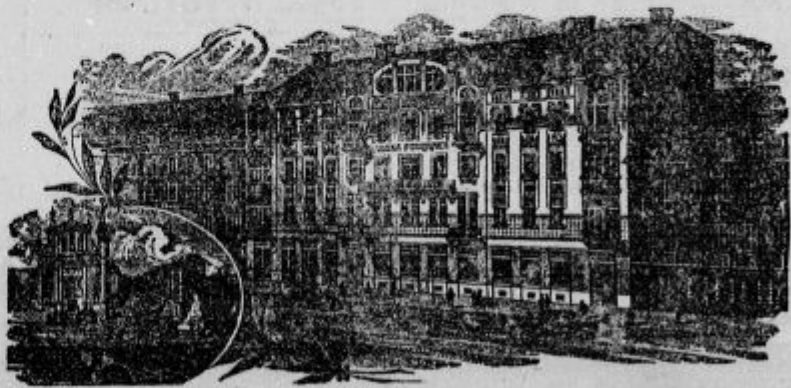
Vloge v „Ljudski posojilnici“ so po-
polnoma varno naložene, ker poso-
jilnica daje denar na varna posestva
na deželi in v mestih.

4 1/4 %

Rezervni zakladi znašajo okroglo
en milijon kron. — Stanje hranilnih
vlog je bilo koncem leta 1916 okroglo
26 milijonov kron.

brez odbitka rentnega davka, katerega pla-
čuje zavod sam za svoje vložnike, tako da
dobe le-ti od vsakih 100 kron čistih 4 krone
25 vinarjev na leto.

„Ljudska posojilnica“ sprejema vloge tudi
po pošti in daje za njih vplačilo na razpo-
lago poštne položnice. Sprejema tudi vloge
na tekoči račun ter daje svojim zadružnikom
posojila proti vknjižbi z amortizacijo ali brez
nje na osebni kredit proti poroštvu ali
zastavi vrednostnih papirjev. — Menjice se
eskomptujejo najboljše.

Polna zapestna ura

Natančno regul. in red-
dva. Nikel ali jeklo K
12 — 18 — 25 — 32 — 40 —
svetila. Kasal. K 18 —
20 — 24 — v steb. okr.
K 18 — 24 — 25 — a rad.
svet. kas. K 25 — 28 —
srebr. zap. ura. Kasal. K
30 — 35 — 40 — 45 k.
Zlatna zapestna ura na
elast. K 100 —, 120 —,
140 —. Sletno plemenito

jamstvo. Pošilja po povzetju. Nikak ristič! Zamena
dovoljena ali denar nazaj.

Prva tovarna ur JAN KONRAD

a. in kr. dvorni saločni št. 1556 (Češke)
Na željo se vsakomur zastavi pošiljo moj glavni cenik.

Zastoj dobi vsak na za-jo

mo, glavni ka-
talog ur, sre-
brne, zlatni-
ne, godbenih
predm., goline
in višje. Dobre
har. po K 14, 20,
25, 16, 25, 35, 50.

2 vrstne harmonike po
K 70, 80, 100, 120; 3 vrstne
harmonike po K 180, 200,
240, 280. Zamena do-
voljena ali denar nazaj.
Pošilja po povzetju ali
predplačilu.
Raspisiljal-
nica.

JAN KONRAD, a. i. kr. dvor.
dob. Weststr. št. 1759, Četina.

Mineralno milo znamka
»Pse« najpopoln. nadomestek
vseh maščobnih mil.
Izredno preserehlj. čističe,
popoln. neškodlj., brez vsake
konkurence, št. 1 za čiščenje
perila. Zavoj za poskušnjo
(24 kosov) K 90 franko.

Mineralno toaletno milo
znamka »Pse« v raznih bar-
vah, dobro dišče, z veliko
snežno m. čr. Zavoj za
poskušnjo (24 kosov) K 140
franko. Le proti predplačilu
znoska. Povzetje i K več.
Ezra Rajon, Dunaj II.,
Taborstraße 50. Glavna
prodaja Litomerické tovarne
mineralnih mil.

Čudovito šilo za šivanje le K 4'90

Naše čudovito ročno šilo za šivanje šiva tako
naglo, prečivno, vbrde kot šivni stroj. — Naj-
več iznajdba, s katero more vsak sam krpiti in
šiviti usnje, raztrgane čevlje, konjsko o rmo,
kožnovo, pretrgane, popravišila za vozove, šo-
tore, klobočevino, plašče za kolesa, vreče, platno
in vsake drugo močno bino. Dobrota za roko-
delce, kmetje in vojaše. Neobhodno potrebno za
vsakogar. Trdna konstrukcija, zelo lahka vporaba.
Jamstvo za porabnost. Mnogo pohvalnih pisem.
Cena komal. šila s sukancem, 4 raznimi šivankami
in porabnim navodilom K 4'90, 3 kosi K 13'50
5 kosov K 22'— Pošilja po povzetju, (na boljše
proti pred plačilo.) 124

M. Svoboda, Dunaj, III/2, Hiespass 13-404.

Avtomatična past

za podgane K 6-80, za miši K 4-80,
love brez nadzorstva do 40. ži-
vati v eni noči, ne zapuste ni-
kake sledi in se same zopet
nastavijo. Past za ščurke »Rapid« vjame na ti-
sofe ščurkov v eni noči, po K 6-90. Izborna da-
ljuječi lovilec za muhe »Nova« komad K 4-20.
Povsod najboljši uspehi. Mnogo zahvalnic. Po-
šilja se po povzetju ali proti predplačilu. Pošt-
nina 90 v. Izvoz. tvrd. Tintner, Dunaj III., Neu-
linggasse 26-L.

Ustanovljeno l. 1893.

Vzajemno podporno društvo v Ljubljani

registrovana zadruga z omejenim jamstvom.

Dovoljuje članom posojila proti poroštvo, zastavi živ-
ljenjskih polic, posestva, vrednostnih papirjev ali proti
zaznambi na službene prejemke.

Vračajo se posojila v 7 1/2, 15 ali 22 1/2 letih v
odsekih ali pa v poljubnih dogovorjenih obrokih.

Kdor želi posojila, naj se obrne na pisarno v Ljubljani,
Kongresni trg štev. 19, ki daje vsa potrebna pojasnila.

Društveno lastno premoženje znaša koncem leta 1915 519.848 40 kron.

Zadruga sprejema tudi hranilne vloge in jih obrestuje po 4 1/4 %

Deležnikov je bilo koncem leta 1915 1924 s 15.615 deleži,
ki reprezentujejo jamstvene glavnice za 6.089.850 kron.

Kupim kmetiško posestvo

najraje na Gorenjskem ali Dolenjskem blizu
železnice. — Ponudbe se prosi na upravo
»Slovenca« pod »kmetija štev. 499«.

Konjsko žimo

vrako množino, kupuje MIHAEL MIHELČIČ, ščetar
v Ljubljani, Selenburgova ulica štev. 1, nasproti
kazine.

Dobro „IKO“ uro

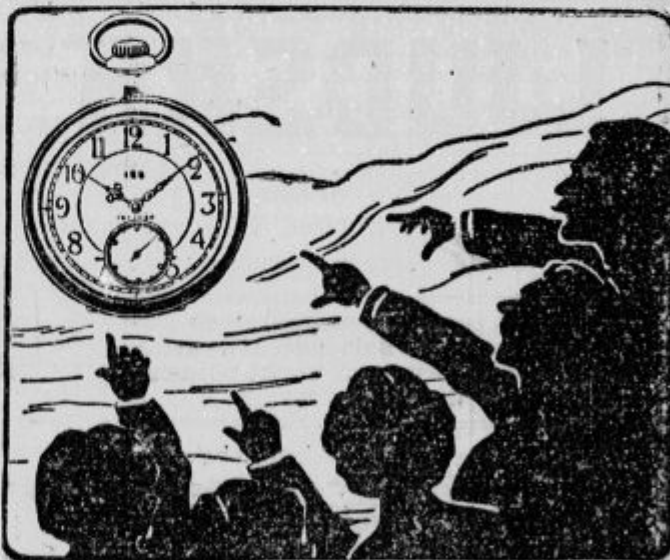
vsak občuduje in zaželi, kajti ona je
mojsirsko delo urarske umetnosti!

Razpošilja se po povzetju zamenjam!

Kovinate ure . . . . po K 22'— 26'— 32'— 40'— 60'—
Srebrne ure . . . . po K 48'— 54'— 60'— 70'— 90'— 100'—
Kovinate verižice . . po K 2'— 3'— 4'— 6'— 10'—
Usnjate verižice . . . po K 1'60 2'80 4'80

Zlatnina in srebrnina v bogati izberi!

Velika izbira ur, verižic, prstanov, lepoticja, daril itd. v velikem
krasnem ceniku, katerega zahtevajte zastoj in poštnine prosto.

Lastna znamka „IKO“ svetovnoznana.

Svetovna razpošiljalnica

Lastna protokoličana tovarna ur v Švic.

H. SUTTNER samo v LJUBLJANI št. 1.

Nobene podružnice.

Svetovnoznana radi razpošiljanja dobrih ur.

Nobene podružnice.

Izdajakonzorcij „Domoljuba“.

Odgovorni urednik Ludovik Tomažič.

Tiskata Katoliška tiskarna.